

Brassói Lapok

Ára 5 lei

Szombat
1931 * szeptember 19

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

214. szám
XXXVII. évfolyam

Ára 5 lei

AZ ÚJ ROBINSON ÚJ SZIGETE

Írta: Halász Sándor

Talán már két hete is elmúlt annak, hogy Angliában, az alsóházban, bemutatkozott az új koalíciós kormány. Nagyon érdekes politikai esemény volt. Együtt, egy csokorban, munkáspárt, liberálisok, konzervatívok és a többiek. Egész London a parlament épülete körül tolongott: ritka szenzáció, háboru óta nem látott összejövetel és Londonban ma sok a dologtalan ember. A nagy fejek hiány nélkül felvonulnak. Másodpercenként elegánsabb autók áll meg az alsóház ódon épülete előtt. James Ramsay MacDonald, a pártját-hagyott kormányelnök is megérkezik. Gyalog jön, mint mindig. MacDonald sohasem ül autóra. Most is gyalog jön. Társaságában ott a felesége és a fia és a nyomában és körülötte irdatlan emberáradat.

— Hahó, vén öreg Ramsay, tartsd magad! — ordítja nyomába a hullámzó tömeg.

Megbiztatják, lelkesítik, doppingolják, mint a mezőnyben a paripa nyakába kapaszkodott zsokét. Csak úgy fél-nevén ordítanak utána:

— Ramsay, jó öreg Ramsay, tartsd magad!

James Ramsay MacDonald jól hallotta a biztató és ösztönző „Isten szavát”, de vajon jól is értette? London bármely emberáradatában ez alkalommal nemcsak a munkáspárt dologtalanjai vonultak a parlament elé, hanem a liberális és konzervatív párt képviselőinek kíváncsijai is. Hol tartsa magát? Minél? Mihez kötött? Kik szóltak felé? Csak azok, akik ellenzik a munkanélküli segélyek leszállítását vagy csak azok, akik a párok emelése ellen hadakoznak? Mert a koalíciót az köpöcsölte össze, hogy a munkások pártja a bevételipárok emelésével akarta a költségvetési deficitet parírozni, annak ellenesei ezzel szemben a hiányt a munkanélküli segélyek leszállításával akarták kiegyensúlyozni. Kettőjük között áll James Ramsay MacDonald, a vén öreg és két oldalról íme most azt bömbölik felé, hogy tartsa magát.

Igy halt éhen Buridán számára is. A két tele jászol között nem tudta, hogy melyiknek izesebb felkínálkozásába harapjon és mig töprengött: éhenhalt szegény. MacDonald töprengő elhatározása előtt még szomorubb a kilátás: az angol jászol nem roskad, sőt nem is fell. Itt könnyebb éhenhalni, mint a mesebeli Buridán csacsi, ahogyan éhen kinyult.

London gondráncos homlokát hangos hahotával kacagja Berlin. Kacagja a projektumokat, a terveket, a kalkulációkat és az elhatározásokat. Ő már túl van rajta. Mindent megpróbált és mindenben túl van. Ebben a fenekestől felfordult Európában egyedül csak Berlin tudja, hogy Európában nincsenek már többé politikai ideák. Az idea nemcsak ötletet, gondolatot, tervet és elképzelést jelent, hanem egyben új gondolatot, új ötletet és új elképzelést. Ezek az ideák, amelyeket most London vet fel, csak kópiái azoknak a régi ideáknak, amelyeket pédigtaposott már Németország, Ausztria, Magyarország és minden európai állam, amely bajba jutott vagy amely bajban van. És mivel újat nem termel már ki az agy és mivel a mai politikának minden ideája nem új többé és így megváltozott sem lehet, ennek a beképzelt és öntelt politikának már csak egyetlen ideája van, az is fixaidea, mert azt hiszi, hogy amit a világ kormányzásában ma csinálnak, az politika.

A projektumok mákonyának mánora alól azért a megtagasított népek már ébrednek mégis és olyan mértékben, ahogyan ébrednek, nyílik is a szemük. — Lassan-lassan rájönnek arra, hogy nem érdemes lyukat tönni, foltot ragasztani, innen száz milliót, onnan kétszáz, amonnan ötszázat kikönyörögni, rájönnek, hogy hinni sem szabad tovább, tervezni sem. A gazdasági élet összegubancolódtott fonatát kibömbölni senki sem tudja. Ottl

neki, bicskát, kést és bárdot: szétvágni! Akármint csinálnak az államok és akármint a gazdasági zsenik, az embernek egyre kevesebb a munkája és egyre kevesebb a pénze. A munkanélküliek fekete seregét elűteti az eget, mint téli alkotmányban varju csapatok kitért és koromsötét szárnya. Minden idegünkkel akarjuk, hogy kevesebben legyenek és minden akaratunk ellenére egyre többen és többen vannak.

Amíg a Népszövetségen és Bazelen út a munkátlán és kényértelen kőműveslegényhez leérkezik a fixaidea aprópénzre felváltott segélye, nem találja már a kőműveslegényt, csak csontvázát annak az embernek, aki — szerintük — arra rendeltetett, hogy kormányozzák. Ezt nem lehet bevárni és kivárni, ezt a sok hullásváladott fixaideát nem lehet életreszerkenteni. Minden tudományunk, elméletünk és politikánk visszaponult a konferenciák titokzatos laboratóriumába és lombikokat főz, vegyszereket kotyvaszt, éltető elemek után kutat, hogy velük és általuk kitermelje a természetes ember mesterséges életét.

Patikaszagu ez a mai élet, csinált és rafinált, kicöpekel és kalodabazárt, holott az átfoghatatlan Mindenség ágyékából szökkenünk elő valamennyien és a határtalan Bőség és Szépség méhében fogadtunk mindannyian.

A mindent kipróbált államok és népek a nincstelenség nyomorúságába ide fejlesztélnék egyszer és rövidesen. Meg fogják tagadni a szemfényvesztő terveket és a szellem bélelt projektumokat, ha végre mindannyian átvészelnék. Öszintékké lesznek ekkor és kitérjék tehetetlenségük takaró függönyeit, mint ahogyan az átvesztett és önmagában is meghasonlott Németország már pörén megmutatja magát. Negyedmillió munkanélkülit akar a tavaszig a pusztába kicsapni, mert bevallja, hogy kőházai között, deviza és aranyfedezetei mellett, gyárai és gépei ütemes larmájában nem tud többé kenyeret adni az Embernek. Berlin közelében és Lipcse mellett és Drezda alatt és szerte a nagy német birodalomban kihatalt hatalmas területeket és ráereszti a területekre az éheseket és vergődőket.

— Itt a föld — mondja majd — itt egy kis fa, téglá, mész és cement. Emeljétek kunyhót magatoknak és csiloljatok ki a földből kenyeret. Menjétek a szemem elől, mert látni sem bírom már, hogyan pusztul éhen népem és nemzetem. Menjétek és éljétek! Ki hogy tud és ki hogyan akar. A földbe vetett mag kalászbá szökken! Vessétek magot és egyétek kenyeret! Eltölem messze, mert én vagyok az átok, aki eddig reátok nehezedit!

Igy szól és 1914 augusztus negyediké óta most először öszintén.

Idáig kell minden államnak jutni, hogy valahova mi emberek is jussunk végre. Eddig mindig az aranyhoz akartunk eljutni és ma Soáje, amely kilencvenhárom százalékos aranyfedezetet gyűjtött, nem fogad el több aranyat. Tíz évvel ezelőtt

a százszázalékos inflációnál és majdnem a null-százalékos aranyfedezetnél állottunk és kétségbeesetten szintén ugyanugy ordítottuk: nem jól van. Megpróbáltuk a hegy tetején és megpróbáltuk lenni a völgyben és megkíséreltük a nap perzelő tüze alatt és megkíséreltük az enyhe árnyékban is: sehol sem találtuk helyünket. Mint a döglődő állat, amely örök sirját keresi, megtévelyedtünk. Már-már fel kell tételeznünk, hogy az embernek nem is való az az élet, amelynek szufitait századok óta maga mögé festi és már-már hinni kezdjük, hogy a boldogság Kék Madara abban a primitív vegetációban csapong és cikázik, amelynek új véglát-hatatlán Szibériáját Németország most telepíti.

Az első negyedmillió emberrel kipróbáltatja az új hitvallás pusztáját, a kovászatlan kenyeret és az égből hulló manná és hiszi, hogy a lakatlan és főként kormányzatlan szigeten az új Robinson megtalálja végre a maga hűséges szolgáját. Pénteket, akit ebben az új világban Nyugalmas Életnek neveznek.

És amíg a porosz síkság szikes földjébe most hasítja az első barázdát a negyedmillió kísérleti telepes, James Ramsay MacDonaldtól az angol sokmilliók azt kívánják, hogy — tartsa magát.

Mit tartson? Ezt tartsa? Tartsa ezt az injekcióstüvel agyonszurkált, selyemfonállal összefércelt, ragtapasszal agyontapasztott, hullámtornyokkal elborított sajátját, amelyről már menekülnek és amelyről már messzeusznak a nyitott szemű új Robinson Crusoe-k.

Pergőtűz Maniu és Vajda hadállásaira

Éles fegyverzettel egymás ellen

a nemzetipárt s az összes regáti pártok

Székellyöldi pribékmunkát vár a sovén sajtó Brandsch Rudolftól



Maniu



Vajda

Bukarest, szeptember 17.
A nemzeti parasztpárt erdélyi elnöki tanácsának elszánt állásfoglalása s ennek mintegy csattanójaként a Boila-féle alkotmánytervezet úgy ütött be a belpolitikai posványos vizeibe, mint komor dörögés után a villám. Amíg előbbi csak széles hullám-köröket vert, utóbbi fenéig felkavarta a fővárosi politika egyébként is sekélyes tavát.

A főképpen regáti talajon álló és ennélfogva elfoglaltan centralisztikus pártok valósággal unisono fortyantak fel s egységesen rohannak neki Maniu pártjának, amely kétségtelenül valamennyiük legveszélyesebb ellenfele, miután ma már nyilván egyedül komoly bástya a demokratikus kormányzási rendszernek.

AZ EGÉSZ REGÁT — MANIUÉK ELLEN

Hiába szögezte le a Pátria, hogy a decentralizáció, amelyért a nemzeti parasztpárt sikraszáll, nem jelent sem politikai autonómiát, sem pedig függetlenséget, sőt ellenkezőleg, az utóbbiakra irányuló törekvések egyszersmindenkori kiküszöbölését, — többi párt, élén a kormány-párttal, egyhangulag szeparatizmussal vádolja az erdélyieket s valósággal olyan hangot használ velük szemben, mint néhány évvel ezelőtt Belgrad tette Radicek, illetőleg a horvát parasztpárt ellen. Ez a harc általában Jugoszláviának arra a fázisra emlékeztet, amely az ottani, azóta már sok tekintetben helytelennek bizonyult királyi diktatura megelőzte.

Idősebb miniszterelnök lapja s egyben a

kormány felhivatalosa, a Neamul Romanesc, fenyegető modorban szólítja fel Maniut és Mihalachét: nyilatkozzanak azonnal, azonosítják-e magukat az erdélyi elnöki tanács határozataival és az általa sugalmazott Boila-féle alkotmánytervezettel? Ne higgye Maniu és Mihalache, — mondja a lap, — hogy ez esetben a szokásos pártharcok egy egyszerű konfliktusáról van szó. Válaszuktól nem csupán azoknak a felelőségeknek a mértéke függ, amelyek rájuk hárulnak, hanem egész politikai karrierjük is.

Az Averescu-párti Indreptarea, amely egyaránt támadja visszamenőleg a nemzeti parasztpárti uralmat és a jelenlegi kormányzási rendszert, sietve azt szögezi le, hogy a nemzeti parasztpárt kolozsvári magatartásával kívül helyezte magát az államéleten, s nem viselheti többé a kormányképes párt nevet. Attól sem riad vissza a lap, hogy a nemzeti parasztpártot egyszerűen halálra ítélje, mint amely végleg kompromittálta magát és regionalista törekvéseivel veszélyezteti az állam egységét.

Egyébként az egész fővárosi román sajtó nagy várakozással tekint Mihalache, Madgearu és Junian mai targu-jiui tanácskozása elé, amelytől azt várják, hogy szembe fog helyezkedni a kolozsvári határozatokkal, vagy legalább is helyteleníteni fogja az Erdélyben megnyilvánuló tendenciákat.

MI VAN A SZÉKELYFÖLDÖN?

De nemcsak a nemzeti-parasztpárt erdélyi frakciójának a fellépése, hanem

más nemzeti jellegű problémák is Erdélyre összpontosítják a figyelmet.

A Curenul mai vezércikkében például a lap egyik illusztris munkatársa, Romulus Dianu, azzal a bizarr, sőt szinte képtelen könetelével lép fel Brandsch Rudolf kisebbségi államtitkárral szemben, hogy ő vessen gátat az erdélyi s különösen a székellyöldi románok tömeges elmagyarosításának, amelyet az

Astra sepsiszentgyörgyi kongresszusa is megállapított. Cikkét ezután szösz szerint a következőképpen folytatja:

— Miniszter ur, a székellyöldi megyék lakosságának 16 százaléka román. Közülük csak 7 százaléknál kevesebben tudnak románul. Az orthodox egyház a katolikus hitfelekezetet környező eklézsiákkal megindított terror miatt visszavonta őrszemét. A fennálló román iskolák csak névlegesen románok: az előadási nyelv magyar. Ami Bukarestből jön, arcul veretik, akár a legeslegidegenebb országban. A kisebbségi sajtó a román városok neveit könetkezetesen még most is háboru előtti neveikkel említi, s ugyanaz történik az utca-nevekkel is. Ezekben az újságokban azokról a szubvenciokról és segélyekről, amelyeket a román kormány a kisebbségek egyházainak nyújt, két sor írnak, ha pedig egy román tanító felelő egy magyar gyermeket, botrányriportok, valódi újságírói paprikások jelennek meg.

ERDÉLY UTJA GYULA- FEHÉRVÁRTÓL

1931 ŐSZÉIG

Az erdélyi probléma, egy kormánypárti egyetemi tanár tükrében — Sextil Puscariu cikksorozata

Kolozsvár, szeptember 17.

Ugy látszik, Erdély kezd végre megint di-
vatba jönni. Ezúttal azonban román részről
dobták be Erdélyt a politikai élet első rajva-
nalába. Amíg csak az erdélyi kisebbségek
éreztek a maguk bőrén az erdélyi problémát,
egyszerűen nemlétezőnek nyilvánították vagy
irredenta vád lett belőle a renitens és „okta-
lanul” mindig panaszkodó „idegen” elemek
ellen. De most román sérelmekről, a mellő-
zés és kisméizés keserűen következetes rend-
szeréről van szó. Ezért érdemel figyelmet az
a cikksorozat, amely a kormány kolozsvári
főhivatalosában jelent meg Sextil Puscariu

A liberálisok alatt

Sextil Puscariu cikksorozata annak ismer-
tetésével foglalkozik, hogy a különböző kor-
mányok milyen magatartást tanúsítottak Erdé-
lyvel szemben. Kezdi a liberálisokkal.

Annak ellenére, hogy eleinte különösen a
párisi békétárgyalások idején úgy látszott,
mintha az erdélyi románok a liberálisokkal
szimpatizálnának, sőt az újságok azt írták,
hogy Vajda Sándor beiratkozott a liberális
pártba, Pop-Csicsó István és mások pedig fe-
jedelmi javadalmaszú tisztségeket kaptak a
liberális bankoknál, nem sokáig késett a nyílt
szakítás Erdély és a lehatalmasabb regáti
párt között. Az új állam első évtizedét éppen
Bratianu Jonel és Maniu nagy párbaja jel-
lemzi a politikai tulsúlyért.

Amíg Bratianu élt, ő volt a helyzet ura. De
abban, hogy Maniu 1928-ban kormányra ju-
tott, nemcsak Bratianu halálának volt része.
Bratianu Jonel nem értette meg Erdély
pszichológiáját és sem a háború utáni idők
szavát, amikor azt hitte, hogy az új Romá-
niát is úgy lehet kormányozni, mint a régi
országot. Ezért megtűrte maga mellett a kö-

egyetemi tanár tollából. Puscariu professzor
az erdélyi kérdést egyoldalúan, csak román
szempontból tárja fel meglehetősen objektívi-
tással, de a kisebbségek erdélyi sérelmeiről
hallgat. És, ahol mégis kénytelen a kisebbsé-
gekről megemlékezni, ott csak a sovén el-
fogultság jut szóhoz, unos-untig eleséptelt vá-
daskodások és lekicsinylések formájában.
Puscariu professzor nem szereti a kisebbsé-
geket, mindamellett az, amit Erdély utjáról
ír az egyesülési nagy lázmámorától egészen
a ma szürke hétköznapijáig, sok tekintetben
érdekes és figyelemreméltó kisebbségi szem-
pontból is.

zepszerűséget és személyi előnyökkel igyeke-
zett Erdélyben elismert embereket megverni.
Az eredmény nagyon sovány volt értékek
tekintetében, viszont sok kétes és kompro-
mittált egyén iratkozott be a liberális pártba.
A liberálisok egyetlen erdélyi vezetőjének
sem volt vitathatatlan tekintélye, sőt a gyors
meggazdagodása miatt gyanússá vált bántási
vezérnek, sem a politikussá improvizált tá-
bornokoknak.

A hála jelszavának erőszakolásával, hogy
a „felszabadítottak” legyenek elismeréssel a
„felszabadítók” iránt, Bratianuék

mint valami meghódított gyarmatra, szab-
adították Erdélyre egyáltalán meg nem vá-
logatott politikai klienseiket, akiknek szám-
talan visszaéléseit behunytt szemmel túrték,
a helyi lakosság jogos reklamációi elől pedig
betömtek a füllüket. Elkerülhetetlen általáno-
sítás folytán így született meg a „regátiak”
gyűlöletes fogalma. Ez szította fel a regiona-
lizmus lángját és így lett Bratianu Jonel a
Maniu legjobb kortese.

A megértőbb averescánusok

Nagyon jó véleménnyel van Puscariu az
Averescu-kormányról, amely szerinte a leg-
több megértést tanúsította még eddig Erdély
iránt. Csak ott rontotta el az öreg tábornagy
a dolgot, hogy, jobb hiányában, Gogát vette
munkatársává. — Ez azért volt kockázatos,
mert Goga volt a nemzeti párt szemében a
rossz szellem, aki megtörte az erdélyi front
egységét, habár

a Goga és Maniu, de különösen a Goga és
Vajda közötti ellenségeskedés még a ma-
gyar uralom idejéből datálódik.

Puscariu professzor úgy látja, hogy a Go-
ga-csoport által a hivatalos nemzeti párti po-
litika ellen megkezdett hadjárat a Bukarest
felé orientálódó intellektuális és ifjúság
harca a magyar szellemben felnőtt jogászok
ellen. Akkor kezd erőteljesebben kirajzolódni
az ellentét a görögkeleti Délérdély, — amely-
nek régi és meg nem szakított kapcsolata
voltak a regáttal — és a tulnyomórészen
görögkatholikus Északerdély között, amely-

A nemzetipárt erdélyi politikája

Mielőtt a nemzeti párt erdélyi politikájá-
nak kritikájára térne, Puscariu professzor
feleleveníti két találkozását Maniu Gyulával
Elütőn a többi erdélyi román vezetőpoli-
tikustól, akit levertek, megfélemlítettek és
bátortalanok láttak, Maniué! mindig felle-
levenítő optimizmust és megingathatatlan
bizakodást talált a jövő iránt.

Csak hogy... Balázsfalva, amely harcban
állott a jasi „Junimea” egyesülettel és ahol
Grama kanonok kiátkozta Enunescu román
költőt, ez a Balázsfalva ahol a latin egyház
érdekeiben dolgoztak és lenézték a retrográd
ortodoxiát, valamint Budapest, amelynek si-
került bizonyos fokig utánoznia a germán
civilizáció külső formáit és szuverén megve-
tést tanúsított mindennel szemben, ami „bal-
káni” volt (és a Balkán-félsziget a magyarok
részére a Kárpátokon túl kezdődik). — írja
Puscariu professzor, — nem volt a legjobb
iskola Maniu számára ahhoz, hogy megér-
tesse a régi királyság nagy kulturális értékét.
Az ő számára a román nép igazán vérbeli tu-
lajdonságait Erdély őrizte meg, amely nem
keveredett idegen vérről és különösen Erdély-
nek az a része, amely feljuttatta Rómával a
faji kapcsolatokat. Ez a magyarázata annak,
hogy Maniu tulhajtott bizalommal volt erdélyi
munkatársai iránt, akik gyakran elég közép-
szerűek voltak úgy intellektus, mint morális
ellenállóképesség tekintetében. Puscariu pro-
fesszor ennek tulajdonítja, hogy Maniu min-
dig bizonyos feltételekkel akarta csak az
egyesülést és ezért volt az is, hogy a Cons-
liul Dirigent által autonómiát igyekezett biz-
tosítani Erdélynek. — Ő akadályozta meg a
pénzügyi egyesülést is, amely pedig feltétle-
nül szükséges volt és a korona-rezsím tulso-

káig tartott, ami nagy károkat okozott a ro-
mán államnak.

Maniu sokáig nem akarta pártját kiterjesz-
teni a regára is és ez volt a fő oka annak,
hogy Goga, Goldis és többi régi fegyvertársa
belépett Averescu kormányába. Nemsokára
ezután mégis megcsinálta a fuziót Mihalache
regáti parasztpártjával. De ez sem jelentette
a regionalizmus feladását, hanem csak után-
pótlás volt a kilépett Goga-csoport helyébe.
Ez a politikai házasság azonban nem volt a
legszerencsésebb. Maniu gyökértelen nemzeti
ideológiájához hozzájött Mihalache még ki-
nem jegecsedett ideológiája, amely osztály-
harcokra is vezethetett volna, viszont a na-
emzeti párt jogászainak törvényalkotási mániá-
ja méltó társat kapott Madgearuban. És az
eredmény a nemzeti parasztpárt szomorú em-
lékeztető kormányzása lett, amely nemcsak
az országnak ártott, hanem még sokkal in-
kább Erdélynek.

Az a Maniu, aki hallatlan népszerűségével
1928-ban az eleven husba is belevághatott
volna, mert minden hősi cselekedet csak
őregbbitette volna az iránta való lelkesedést,
— ez a Maniu hagyta magát megfélemlíteni
Sever Bocutól, aki azzal fenyegetőzött, hogy
nem teszi le a miniszteri esküt, Sever Danból
csinált egészségügyi minisztert, amikor arra
sokkal alkalmasabb emberei voltak, eltűrte,
hogy korlátozott és lusta, félig analfabéta és a
jó magaviselet legemlékező fogalmait is vél-
külöző fiatalemberekkel küldjenek ki külföld-
re, zsiros ösztöndíjakkal, vagy hivatalos meg-
bizásokkal és a saját presztízsével fedezte
azokat, akiket azzal gyanúsítottak meg, hogy
megtollasodtak a közpénzekből.

Ezzel sikerült is Maniunak alig másfél év

alatti teljesen

szétrombolni azt az illúziót, hogy Erdély
még tud értékes elemeket adni az ország
morális újjáépítéséhez.

Ha valahol ma erdélyiekéről esik szó a re-
gátban, azonnal elintézik a dolgot egyetlen
kézmozdulattal:

— Ismerjük mi már az erdélyieket!

— És mégis, — mondja Puscariu professzor,
— Erdélynek felbecsülhetetlen tartalékai van-
nak, dolgos, becsületes, törekvő, felelősségér-
zettel bíró emberekben, akik csak azt várják,
hogy odahívják őket az ország konszolidációs
munkájához... Vajjon kikre gondol Pusca-
riu professzor?

Talán a kisebbségekre? Ó, dehogyan. A ki-
sebbségekről távolról sincs olyan jó véle-
mény, amint az rövidesen ki fog derülni.

JORGA ÉS AZ ERDÉLYIEK

A „új ritmus” kormányára átvérve, Pusca-
riu professzor egy kormánybarát lapnál feltű-
nő objektivitással beszél Erdély mellőzésé-
ről. Elismeri egyfelől, hogy

a regáti románság nagyon kevésbé ismeri
Erdélyt és nincs megértéssel az erdélyiek
gondolkodásmódja és érzékenysége iránt,

másfelől leszögezi, hogy az ország kormány-
zását erdélyiek nélkül egy pillanattal sem le-
het elképzelni. Az volna a helyes, ha a köz-
ponti adminisztráció minden ágában lenne
néhány erdélyi, besszarabiai és bukovinai fő-
tisztviselő, aki egyfelől bizalmat keltené a
földjei körében, másrészt pedig kellően in-
formálná feletteseit az illető tartomány visz-
onyairól. Addig is, amíg ez meglesz, szüksé-

A genfi munkaügyi hivatal a mun- kanélküliséget közlekedésügyi köz munkákkal akarja enyhíteni

Genf, szeptember 17.

A gazdasági főbizottság hétfőn foglal-
kozott a közlekedési szervezett munkájá-
val. Meghallgatta Sir Arthur Salter-nek,
a Népszövetség volt gazdasági osztályve-
zetőjének jelentését, aki többnapos ki-
utazása alapján kidolgozta a közle-
kedésgazdasági reorganizáció program-
ját. Németország képviselője röviden ki-
tért a nemzetközi munkaügyi hivatal ter-
vére, amely a gazdasági válságot és a
munkanélküliséget nagyszabású közleke-
désügyi köz munkákkal akarja enyhíteni.
Hangsúlyozta, hogy e tervek keresztülvi-
teléhez feltétlenül olcsó kamatozású

hosszulejáratu hitelekre van szükség.

A közgyűlés alkalmából nagyobb törek
delegáció tartózkodott Genfben, amely
tárgyalásokat folytatott a Népszövetség
illetékes tényezőivel Törökországnak a
Népszövetségbe való belépése kérdése-
ben. Miután a Népszövetség nem fogadta
el a törökök feltételeit, a török delegáció
elutazott Genfből és értesítette a Népszö-
vetség főtitkárát hivatalát, hogy belátha-
tó időn belül nem lép be a Népszövet-
ségbe. A törökök azt követelték, hogy ne
kelljen tagsági díjat fizetniük a biztosít-
sának számukra egy állandó tagsági hely-
lyet a népszövetségi tanácsban.

Harmincezer hivatásos autós nevében

A romániai autótulajdonosok az autóbiztosítás határídejének el- halasztását kérik a kormánytól

Két év óta huzzák az uttörvényben előírt biztosítási kötelezettség alkalmazását

Bukarest, szeptember 17.

Mint ismeretes, az 1929 őszén megsza-
vazott uttörvény egyik szakasza előírja,
hogy az autótulajdonosok kötelesek kivé-
tel nélkül baleset ellen biztosítani autójuk-
at és egyéb motoros járműveiket. A
törvényhez mellékelte végrehajtási utasí-
tás nem állapítja meg a pontos időszakát
annak, hogy milyen határidőn belül kö-
telesek a biztosítást elvégezni. Így for-
dult elő az, hogy

több, mint egy éven keresztül senki sem
törődött a törvény alkalmazásával.

Közben — mintegy nyolc hónappal ez-
előtt — a minisztertanács egy határozatot
hozott, amelyben az uttörvényre való hi-
vatkozással kötelezte az ország összes
autó- és jármű-tulajdonosait, hogy két
hónapon belül biztosítsák automobilaikat.
Tekintve azonban, hogy Romániában nem
működtek megfelelő számban ilyen autób-
alesetbiztosításokkal foglalkozó intéze-
tek, a minisztertanács határozat alkal-
mazása rengeteg nehézséggel járt és ezért
az illetékes körök kérték a határozat fel-
függasztását, amit az év elején sikerült is
bizonytalanná időre kitolni.

Az elodázott automobilbiztosítás ügyé-

ben a napokban váratlan fordulat állott
be. A közlekedésügyi minisztérium ugyan
is hivatalos átiratot intézett a Romániai
Motoros-Jármű Tulajdonosok Országos
Szövetségéhez, amelyben kötelezte őket,
hogy december 31-ig az összes autótulaj-
donosok biztosítsák automobilaikat. A
szövetség vezetősége szerdán este ülést
tartott, amelynek kapcsán memorandumot
készített a kormányhoz. A memoran-
dumban a szervezet harmincezer autób-
tulajdonos nevében rámutat arra, hogy a
jelenlegi súlyos viszonyok között nem
tudják a biztosítási díjakat megfizetni és
ezért kérik a kormányt, hogy az alkal-
matlan időpont miatt függessze fel to-
vábbi néhány hónapra a biztosítási köte-
lezettség végrehajtását. A memorandum-
ban még azzal is érvelnek, hogy a téli
szezón következik, amely teljesen mini-
málisra redukálja a hivatásos autósok
jövedelmét úgy, hogy a kötelező autóbiz-
tosítás a mai nehéz viszonyok között va-
lóságos katasztrófát jelentene a szakmára
nézve.

A memorandumot még a holnapi nap
folyamán átnyújtja a szövetség a közle-
kedésügyi miniszternek.

Kifosztották a lezuhanó Cidna-repülőgépet szénnévéget halottait

Egy falusi primár és csendőrkáplár vezették a fosztogatást — Kít terhel
a rettenetes szerencsétlenségért a felelősség?

A Turnu-Severin mellett történt repülőszerencsétlenség még ma is kínos megdöbbenésben tartja a főváros lakosságát. A bukarestiek még nem felejtették el, hogy alig két hónappal ezelőtt teljesen azonos körülmények között zuhanó le Bulgáriában a Cidna repülőgépet hat személyes utasszállító gépe és akkor is hat felismerhetetlenül összegeget emberi roncs maradt a szerencsétlenség színhelyén. — Alig két hónapon belül ez tehát a második repülőszerencsétlenség, mely a Cidna gépeivel történik.

A szerencsétlenség után a helyszínre érkezett hivatalos személyek jelentése szerint a katasztrófa Botosesti és Balasita községek között történt. A két falu lakossága, amikor tudomást szerzett a repülőtragédiáról, elsősorban is — kifosztotta a felismerhetetlenség összegeget és megpörkölt hullákat. A bevezetett vizsgálat megállapította, hogy a közeli Stănești község primára vezette a fosztogatást. Letartóztatása alkalmával a primár zsebei tömpe voltak félig megolvadt arany és ezüst ékszerekkel. Egy Marin

Tugaru nevű földmives a legnagyobb nyugalommal viselte még a letartóztatása alkalmával is azt a bőrkabátot, amit a szerencsétlenül járt repülőgép halott pilótájáról huzott le. Letartóztatták Bozoganu csendőrkáplárt is, aki lelkenézve rohant a szerencsétlenség színhelyére és első dolga volt, hogy a tragédia áldozatainak kirablásában segítkezzen.

A helyszínen megtartott szakvizsgálat megállapította, hogy a motor-robbanás nem a levegőben történt. A pilóta kényszerleszállást akart végezni, hogy így mentse meg a gépet a mindjobban fennyegető vihar elől, de a borzalmas vihar olyan erővel sújtotta a földhöz a gépet, hogy már szó sem lehetett szabályszerű kényszerleszállásról.

a repülőgép jobbszárnya a földbe ütdött és erre a hatalmas gép labdaként vetődött husz méternyire.

Ebben a pillanatban történt a benzink-robbanás. Az utasszállító kabinba bezárt utazókat másodpercek alatt körülvették az irtózatossá váló felcsapódó lángok és

a tragédia beteljesedett. Amikor a helyszínre érkezett hivatalos személyek eltakarították a romokat, egyenesen megdöbbenő látvány tárult szemük elé. Az egyik holttest fej nélkül ékelődött a romok közé, a fej teljesen eltűnt, minden valószínűség szerint a lángok teljesen hamuvá pörkölték. Egy másik utasnak az alsóteste roncsolódott széjjel. Az utaskabinba befurcsolt a gép szárnyait rögzítő acélrud és ez szinte felépítette a szerencsétlen embert.

A hatóságok egyelőre azt akarják megállapítani, hogy a borzalmas katasztrófaért kít terhel a felelősség. Az eddigi megállapítások szerint Turnu-Severin, illetve a Vaskapu környékén olyan páratlan erejű vihar dühöngött, amely egy még sokkal erősebb rezisztenciájú repülőgépet is a földre sújtotta volna. Ez annyit jelent, hogy a szerencsétlenül járt pilótát nem lehet hibáztatni, de kétségtelenül súlyos mulasztást követett el a Cidna repülőgépet igazgatósága, mely a légi utazásokra alkalmatlan időben is utazásra engedte a repülőgépeit.

Ujabb gyanúsítottja van a bia-torbágyi merényletnek

Teljesen megdőlt a Nagy Hugó temesvári
ügyvéd elleni gyanu

Kirabolták Lupek Bertalan fegyverműves raktárát

A fiumei gyorsvonat ellen is merénylet készül

Budapest, szeptember 17.
A bia-torbágyi vasúti merénylet tettesét mindeztideig nem sikerült elfogni s annak ellenére, hogy a rendőrség különböző nyomokat is követ, mind kevesebb a remény arra, hogy a bűnösök kézre kerüljenek. A nyomozás mai legfontosabb eredménye a budapesti Népházban tartott házkutatás volt, ahol egy ott élő Szakács Géza nevű emberre terelődött — feljelentés alapján — a gyanu. Szakács Gézánál csakugyan találtak is egy noteszt, amelyben különböző vasúti pályák és hidak vannak lerajzolva, ezenkívül egy menetrendet, amely a vonatok indulását és érkezését tartalmazza.

Szakácsra úgy irányult a rendőrség figyelve, hogy egy férfi jelentkezett tegnap a Béla-utcai főkapitányságon, hogy egy idősebb ember jött hozzá s megkérdezte tőle, tud-e bombát készíteni. Ez az ember már akkor gyanús volt neki, utána is osont, amikor tőle távozott s akkor látta, hogy a Népházba ment be.

A legbiztosabb nyom azonban még mindig Leipnik Márton irányába vezet, akinek hollétére most sem sikerült adatot szerezni. A legvalószínűbbnek most is azt a feltevést tartják, hogy Romániába szökött s éppen ezért a budapesti főkapitányság tegnap szikratávíró útján érintkezésbe lépett a bukaresti állam-biztonsági hivatallal, amelyet siffrírozott táviratban értesített a nyomozás állásáról. A bukaresti állam-biztonsági hivatal ma már értesítette is az összes határrendőrségeket, hogy ha Leipnik Márton valahol román területre akarna lépni, engedjék be, de azonnal tartóztassák le.

A Nagy Hugó dr. temesvári ügyvéd nevéhez fűzött kombinációk mára mind megdőltek. A bukaresti sziguranca hivatalosan is közölte a budapesti főkapitánysággal, hogy Nagy dr. temesvári lakásán semmiféle titkos rádióállomást nem találtak, csupán egy felvevő készüléket, aminőt mindenki használhat. Az eljárás

különböztetése miatt indult meg ellene, mert titkos leadóállomást rendezett valahol, hanem azért, mert a rádióállomások díjak befizetésének elmulasztásával kihágást követett el.

A sziguranca különben hivatalosan is megállapította, hogy Nagy Hugó dr., a merénylet elkövetésével gyanúsított Leipnik Mártonnal semmiféle rokonságban sincsen.

Budapest lakosságát egyébként ma újabb izgalomba hozta az a körülmény,

Ülést tartott a kormány gazdasági tanácsa

Több exportcikk vámját törlik

A buzapróbléma, a munkanélküliség, a szállítás, a kivitel
kérdéseiben hozott határozatokat a gazdasági bizottság

Bukarest, szeptember 17.

A kormány gazdasági tanácsa tegnap este hat órakor ülést tartott, amelyen több órán keresztül vitatta a különböző aktuális gazdasági problémákat, elsősorban a buzaárak rendezésének kérdését. Az ülésen résztvettek többek között Argetoianu pénzügyi, Vasilescu-Karpen ipariügyi, Jonescu-Sisesti földmívelésügyi miniszterek is.

A gazdasági tanács a buzaárak kérdésében megállapította, hogy

a mezőgazdasági érdekeltségek által kért buzaármaximálási rendszer bevezetése csak akkor hozhat eredményt, ha ennek a rendszernek a pénzügyi feltételei is megvannak.

A kérdést a földmívelésügyi és pénzügyi miniszteriumok együttesen fogják tanulmányozni és keresni a praktikus megol-

dás módjait. Tekintettel arra, hogy nagymennyiségű buza szállítottunk már ki az országból és hogy a nemzetközi áriányzat javulótendenciát mutat, a buzaármaximálás problémájának megoldási lehetősége is jobb körülmények közé került.

A gazdasági bizottság elhatározta, hogy közelbél a CFR-nél a gabona vasúti szállítási tarifájának leszállítása érdekében, ezenkívül egy bizottság fog alakulni a szakminiszteriumok és a vasut kiküldötjeiből, amelynek az lesz a feladata, hogy

tanulmányozza a vasúti tarifát, mennyiben felel meg az a jelenlegi gazdasági viszonyoknak.

Ugyancsak a gabonaproblémával kapcsolatosan elhatározta a gazdasági tanács, hogy minden olyan gabonaiilletéket megszüntet a kikötőkben, vámoknál stb., amelyek a kivitel megrehezítik.

A gazdasági tanács ezenkívül még a következő határozatokat hozta:

Románia tárgyalásokat kezd Franciaországgal, a román gabonának a francia piacon való nagyobbarányú elhelyezése érdekében. Ausztriával ugyancsak új gazdasági tárgyalások indultak, főleg a Romániából származó állatbevitel kvótájának emelése érdekében. A tanács felszólítja a közmunkaügyi miniszteriumot, hogy

a munkanélküliség enyhítése érdekében tegye intenzívebbé az utjavítási munkákat.

A GYOMOR IRTACIÓK

oka igen gyakran egy gyomorsav túltengés. Mint más komoly esetekben is, egy több hónapos és szigorú kezelés válik szükségessé, úgy ezen szenvedésnek is véget kell vetni. A gyomorégés, gyomorgörccsök és hányingeri olyan jelenségek, amelyek nem hagynak kétséget afelől, hogy Ön azonnali tényleges megkönnyebbülésre tehet szert, ha étkezés után, vagy azonnal, mielőst a fájdalom jelentkezik, egy fél kávéskanál Magnesia Bisarata vesz be egy kevés vízben. Ezen sav-ellenes elismert szer semlegesíti a savat és megelőzi ilyenformán a gyomor-szervek gyulladását. A Magnesia Bisarata (törvényesen védve) por alakban és pasztillákban minden gyógyszer-tárban kapható.

Kimondotta a bizottság azt is, hogy a következő kivételi cikkek vámját töröl-teti: lucerna, lóhere, szén, baromfi, párgottbaromfi, karbit, enyo, zománc, faszén, kőszén, kréta, cement, lignit, gipsz, aszfalt, mész, hidraulikus mész, turóne-műek, stearin és parafingyertya, kesek, meszelők, kosarak, toaleti-szappanok.

A vámleszállításra vonatkozó javaslat a legközelebbi minisztertanács elé kerül.

A brassói villamos- mű ügye

Vigyázzon az ideiglenes bizottság
a város érdekeire!

Brassó, szeptember hó 17.
Bukaresti tudósítónk jelentése alapján beszámoltunk arról, hogy a kormány jóváhagyta Brassó város községi tanácsának múlt évben hozott azon döntését, mellyel a városi villamosművet a megtartott pályázat eredményeként az Electro-Invest svéd cégnek ítélte oda. A cég megbízottai ennek következtében Brassóba jöttek és itt megkezdették a város ideiglenes vezetésével a tárgyalásokat a szerződés megkötése tárgyában. A város ideiglenes vezetősége most készül a városra nézve nagyjelentőségű szerződést megkötni, mielőtt azonban ezt a lépést megtenné, jó volna, ha kellő tanulmányt végezne, hogy a bonyolult és nagy szakértelmet igénylő szerződés megkötésének körül valamely helyrehozhatatlan hiba ne következhesen.

Az eredeti pályázati feltételek szerint a svéd cég kötelezte magát arra, hogy a város részére erőműtelepet épít, mely kellő karbantartással a szerződési idő leteltével a város tulajdonába megy át. A mostani kormány-döntés lehetővé teszi a szerződés perfektuálását az erőműtelep megépítése nélkül, de erre az esetre a város részére kártalanítást tesz kötelezővé. Ezt a város vezetésének nem szabad szeme elől tévesztenie.

Annak idején a városi tanács ülésén Debreczy Béla dr. tanácsos javaslatára ki lett mondva, hogy a szerződés megkötésénél jogi és villamosági szakértő alkalmazandó, hogy az időközi változások által a város javára jelentkező tények a város javára kihasználhatók legyenek, és, hogy a szerződésnél a városra nézve semmiféle tévedés elő ne fordulhasson. Nézetünk szerint most elérkezett az ideje annak, hogy az illetékes fórum által meghozott döntés érvényesüljön.

Tudomásunk szerint a pályázattal kapcsolatosan arról is volt szó, hogy az ajánlattevők a város részére kedvező feltételű kölcsönt is készek voltak nyújtani. A város mai nehéz gazdasági helyzetében erről sem lehet és nem szabad megfeledkezni és a szerződés addig le nem köthető, míg ez a kérdés tisztázást nem nyer.

Az Electro-Invest ajánlatát annak idején az a körülmény tette igen tetszetőssé, hogy az áramárak lecsökkentését helyezte kihatásba. Minthogy ez a város lakosságának elsőrangú érdeke, a szerződés megkötésénél nagy gondot kell fordítani arra, hogy e tekintetben az eredeti ajánlat ígéretei realizáltságnak és ezáltal a város lakossága tényleg olcsó áramhoz jusson.

A városnak azzal a vállalattal, mely ma szolgáltatja a villamos erőt, olyan értelmű megállapodása van, hogy abban az esetben, ha a város maga létesít erőművet, vagy másnak ad erre koncessziót, az üzemből levő bevételeknek megfelelő tárgyai átveendőek. Véleményünk szerint erről sem lehet megfeledkezni a szerződés megkötésénél, nehogy a város valamely vállalt kötelezettségét ne teljesítse és ennek következtében hátrányos helyzetbe kerüljön.

A városnak elsőrangú érdeke a régóta várt kérdés minél előbbi megoldása, de azért a kötelező és szükséges óvatosságról és gondos körültekintésről pillanatára sem szabad megfeledkezni, még akkor sem, ha egyébként egy olyan jórénvű cégről van szó, minő az Electro-Invest.

Telefon 518 „MODERN MOZGÓ” BRASSO

Ma csütörtökön a világ legnagyobb és legerősebb filmremeke hangoz változatban

„HINDU SIREMLÉK” Főszerepben Conradt Weidt, Paul Richter, Bernhard Goetzke.

Az előadás, tekintettel a film hosszúságára, 18 felv. mindkét rész egyszerre fél 5-kor kezdődik

PATENT!

Cefeteflen és leleményes találmányok között a bukaresti technikai kiállításon

Bukarest, szeptember 17.
A román feltalálók testületileg vountak fel a Carol-parkban rendezett rádió- és autó kiállításra. A Bukovina-pavillon teljes első emeletét foglalták le, hogy végre első ízben bemutassák a publikumnak az utolsó tíz év alatt elért eredményeiket.

Szemből a bejáratnál hatalmas, zöldre festett repülőgép-roncs ötlük a néző szemébe. A roncs „feltalálója” élénken magyarázza az összegyűlt nézőközönségnek:

— Uraim, itt látható az első repülőgép, amely nem öli meg utasait... a találmányomat is ezen a néven jelentettem be: a repülőgép, — amely nem öl.

És a feltaláló szapora szóval is magyarázza találmánya lényegét. Arról van szó, hogy a repülőszerszencsétlenségek alkalmával, amikor a leállt motoru gép függőleges irányban zuhan a földre, semmi baja sem történik az utasnak, ha ahelyett, hogy ülve maradna, egyszerűen a hátára fekszik és így, ilyen fekvő állapotban ér le a földre.

Néma csend követi a feltaláló magyarázó szavait. Mindenki leplezetlen bámulattal nézi az ormótlán, zöldszínű roncs-szörnyet. Aztán a bámuló pillantások a feltaláló győzelmes arcára tévednek, aki Kolumbusz-tojásaként egyszerűen úgy akadályozza meg a sorozatos szerencsétlenségeket, hogy a hátára fekteti a repülőgép halálra ítélt utasait.

— Mérnök ur, kérem, — szólal meg a hátulsó sarokból egy kis szemüveges diágyerek — tessék mondani, mi történik akkor, ha a repülőgép zuhanás közben kigyullad. Mit csinálnak ebben az esetben a hátukon fekvő utasok?

A feltaláló nem adott választ. Megsértődött és fáképnél hagyta a kíváncsiakat. Távozás közben még megvetően odaszól a tudákos diágyereknek:

— Hát mit gondolt? Nem mindegy a repülőutasknak, hogy a hátukon fekvő égné össze, vagy ülő helyzetben éri őket a halál?

Branisteanu a feltalálók egyesületének elnöke, egy laterna magikát állított ki. Szép, szabályos, gyermekszobába illő laterna magikát.

— Ez egy pompás felfedezés! — siet a feltaláló-elnök patentjének a védelmére egy szöke ur. — Ha a készülékben elhelyezünk egy rajzot vagy fényképet, úgy azt bármilyen nagyságra fel lehet vetíteni.

Ugy van, ez a készülék igazán kiváló és pompás találmány, csupán egyetlen szépséghibája van: legalább száz évvel ezelőtt felfedezték már.

A legnagyobb feltűnést egy közönséges cserép-korsó kelti a sok fantasztikus találmány között. A korsónak az a sajátja, hogy ha egy idegen veszi a kezébe és szájához emeli, akkor az oldalán elhelyezett nyílásokon keresztül a korsó tartalma az illető nyakába ömlik. — Ebből a korsóból csupán a tulajdonos engedélyével lehet inni.

A szabadalmi hivatal minden akadály nélkül kiadta a csodálatos korsó feltalálója számára a „brevet”-et. Pedig hát tudomásunk szerint Erdélyben hasonló „csoda-korsókat” ezrével is készítenek a falusi ezermesterek.

A hosszú polcokon sorban egymás mellett állanak a fantasztikus találmányok. Egy zongoragyáros felfedezte a „csalhatatlan szonda-oltó készüléket”. Egy másik feltaláló olyan fűtőkészüléket fedezett fel, amely egy kiló koks-szal öt órán keresztül melegen tud tartani egy hatszobás lakást. Egy besszarabiai mérnök viszont felfedezte az ajtózárt, melyből a kulcsot csak akkor lehet kihuzni, ha egy titkos gombot megnyomunk a záron.

A legéletrevalóbb találmányokat a dicsőségmenti Stoica mérnök mutatja be. Egy rendkívül praktikus pénzváltó készüléke van a fiatal mérnöknek, míg egy másik készüléke segítségével percek alatt több ezer lej értékű váltópénzt lehet becsomagolni. Ezenkívül új rendszerű automatakat és reklám-vetítő készüléke-

Nyugodtan aludni

csak az tud, ki pénzt a mai bizonytalan időben és gazdasági krízisben **aranyárakéba** fekteti be, amely 12% kamatot hoz és ezen kamatot, valamint a tőkét több mint 1000 bel- és külföldi bank **arany**-dollarban, lejben, angol fontban, svájci frankban, német márkában garantálja és fizeti.

Közelebbi felvilágosítással szolgál
GERMANIA, AG. Timişoara, IV. Str. Bonnaz 15.

ket talált fel ez a tehetséges fiatal konstruktor.

Az erdélyi magyar feltalálók hiányoztak a kiállításról. Kétségtelenül azért, mert senki sem hívta meg őket. Pedig biztosak vagyunk abban, hogy az erdélyi falvak és városok ezermesterei se vallottak volna szégyent találmányaikkal ezen a kiállításon.

A téglagyári istálló véres titka

Borzalmas gyilkosság

Dicsőségmentmártonban

Dicsőségmentmárton, szeptember 17.

Vérfagyasztó kegyetlenséggel végrehajtott gyilkos merénylet történt Dicsőségmentmártonban, a Herkules-téglagyár telepén. Az áldozat a téglagyár egyik napszámosa, akin támadója borzalmas sebeket ejtett s bár egyelőre még életben van, a hatalmas vérvesztés miatt nem tehetett palomást s nem adhatott felvilágosítást a bestiális merénylet kiletéről.

Dregics Péter napszámos évek óta dolgozott a Herkules-téglagyár telepén. Megbízható és lelkiismeretes munkás volt s annál nagyobb feltűnést keltett kedden reggel, hogy nem állott munkába. A telep többi munkásai és néhány szomszéd keresésére indultak. Hosszas kutatás után találták meg az istállóban. Egy Olteanné nevű asszony pillantotta meg először az elütni napszámost és a rémülettől azonnal ájultan esett össze.

A látvány valóban borzalmas volt. Dregics Péter

vértócsában feküdt az istálló földjén, köröskörül a falak és a padló telefecskezendve vérrel s a falon még a szerencsétlen ember koponyájáról származó csáfatokat is találtak.

Mint hogy Dregics Péter még élt, amikor megtalálták, István nevű öccse lepedőbe helyezte az élet-halál küzdelemben le-

A rendőrség nyomában van a „sánta napszámos” titokzatos haragosának

üött embert és beszállította a kórházba.

A dicsőségmentmártoni rendőrség a feljelentés megtétele után megindította a nyomozást a gyilkos merénylet elkövetőjének kézrekerítésére. A gyanu a nyomozás kezdetén egy radnóti illetőségű földművesre irányult. Ez az ember napok óta a téglagyár közelében levő kocsmákban iszik. Senki sem tud róla közelebbit, a nevét sem ismerik. Valószínűnek tartják, hogy ez az ismeretlen ember a férje annak az asszonynak, akivel Dregics Péter évek óta együtt él.

A gyanut az is megerősíti, hogy a gyár éjjeli őre a gyilkosság előtt néhány nappal ismeretlen férfiúval találkozott a téglagyár területén. Az ismeretlen

a „sánta napszámos” iránt éreklődött. A sánta napszámos pedig Dregics Péter volt.

Az ismeretlen emberről megadott személyleírás pontosan egyezik azokkal az ismertető jelekkel, amelyeket a rendőrség a gyár mellett levő kocsmá tulajdonosától kapott a titokzatos radnóti emberről.

Dregics Péter még él, de eddig nem tért magához és semmiféle felvilágosítást nem adhatott bestiális támadójáról. Allapot a kórház orvosai szerint reménytelen.



Gandhi mondja:

Az indiai alkirály jövedelméből ötezer hindu tudna megélni!

London, szeptember 17.

Gandhi ma délelőtt nagy beszédet tartott az angol szocialista képviselők előtt. Kijelentette, hogy igenis lázadzik Anglia ellen, mert népének legalább egytizede éhenhal, holott egyedül az alkirály jövedelméből ötezer ember tudna megélni.

Gandhi beszéde közben a Westminster harangja elütötte az esti hét órát. Ebben a pillanatban Gandhi és hindu kísérői levetették magukat a parketre és mély áhitatba merültek. Előzőleg Gandhi ledobta magáról gyapjukendőjét és uszónadrágban maradt, úgy, hogy a körülálló angolok eleinte megrémültek, mert azt hitték, hogy Gandhi valamilyen testi szükségletének elintézésére teszi meg a szükséges előkészületeket.

Székelv adja — székelv hánja!

Miért is licitálta?

Both Ágoston és Vasu dr. Csikkarcfalván?

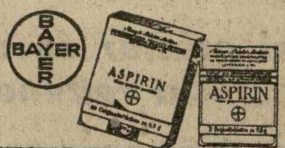
Mert 4 milliót akarnak szétosztani a közbirtokosság tagjai között

Csikszereda, szeptember 17
A nyár folyamán többször is alkalmunk nyílt arra, hogy a csikkarcfalvi közbirtokosság tagjainak és Vasu dr. csikszeredai ügyvédnek különös háttérű pörösködéséről beszámoljunk. A törvény rideg paragrafusai szerint a közbirtokossági tagok ellen indított perek mindegyike, teljesen világos és tiszta eset. A felperes biztosan megnyeri a keresetet, a felperes jogi képviselője bezebeli az ügyvédi honoráriumot és a vesztes fél, azaz a pereszes felek légioja ez esetben, fizetheti a költségeket — ha ugyan lesz miből.

Miről is van szó. a csikkarcfalvi esetben? A közbirtokosság vezetősége a tagok között körülbelül 4.000.000 lejt osztott széjjel kölcsön formájában. Közgyűlés szavazta meg a kölcsönöket és közgyűlésnek is kellett volna azokat felmondania. Mi történt azonban? A közbirtokosság régi vezetősége ellen bünvádi feljelentéseket adott be Both Ágoston csikkarcfalvi gazdálkodó. A bünvádi eljárás ugyan terhelő adatot nem tudott felmutatni, annyi eredménye azonban mégis volt a feljelentésnek, hogy a csikszeredai járásbíróság Both Ágostont állította a közbirtokosság élére. S innen in-

Isak ezekben a csomagokban

vannak valódi Aspirin-tabletták. Figyeljen, hogy minden tablettán rajta legyen az-
varédiságot bizonyító Bayer-
kereszt.



ASPIRIN-tabletták

20 és 2 darabos eredeti csomagolásban
biztosítják a valódiságot

dult el Both urnak és Vasu dr. ügyvédnek megmagyarázhatatlan szerepe a közbirtokosság tagjai ellen.

Bothnak ugyan nem volt joga arra, hogy a kölcsönök felől intézkedjék, mégis megbízást adott Vasu ügyvédnek arra, hogy a közbirtokossági tagok között szétosztott kölcsönöket peres eljárással követelje vissza. Vasu ügyvéd, a kinek a megbízás záros üzletet jelentett, 92 váltót peresített. Az igazságszolgáltatás lassu gépezete ez esetben gyorsan mozgásba jött s ma már ott tart a peres eljárás, hogy Vasu dr. a végrehajtásokat is elrendeltette az érdekeltek ellen. Hadd szaporodjanak a költségek.

Onkéntelenül is felvetődik a kérdés: tulajdonképpen miért nyomorgatja Vasu dr. a csikkarcfalvi közbirtokosság tagjait? A felelet — ugy-e — nagyon egyszerű: tartoznak. Arra való a törvény és a bíróság, hogy a hitelezőt megvédje az adóssal szemben.

Ennek a rideg és előirásos jogi érvelésnek azonban van egy kiálló szépség-hibája. Ez pedig abban a magyarázatban rejlik, amelyet Both Ágoston, a csikkarcfalvi közbirtokosság „interimár” elnöke adott a lavinaszerűen megindult keresetek, foglalások felől. Olyan szép és megható ez a kimagyarázkodás, hogy az ember szíve sir a meghatottságtól. Mert mit is mond Both Ágoston?

Azért kellett per után visszakövetelni a kiadott kölcsönöket — mondja a Both-féle indokolás — mert a közbirtokosság egyik régebbi közgyűlése kimondotta, hogy a kölcsönadott összegeket majd egyszer szétosztják a közbirtokosság tagjai között.

Egyszerű, mint Kolumbusz tojása! A közbirtokosságnak van 4 milliója, amit majd, valamikor, ha egy újabb közgyűlés elhatározza, kiosztanak a közbirtokossági tagok között. A pénz azonban egyelőre kölcsönformájában kinn van a közbirtokossági tagok között. Tehát — anélkül, hogy közgyűlés már határozott volna a tekintélyes összeg sorsa felől — helyenvaló visszaparolni a kölcsönöket, hogy aztán megint szétosszák az érdekeltek között.

Mindez nagyon szép és megható, de a csikkarcfalvi közbirtokosság érdekelt tagjainak az a szilárd meggyőződése, hogy ezt a célt elérhették volna a közgyűlés határozatával is és semmi szükség sem volt arra, hogy Both Ágoston az ideiglenes vezetőség és a közbirtokosság tagjai közé odaekelje Vasu ügyvédet is. Ha Both Ágoston, a közbirtokosság ideiglenes elnöke valóban jót akart a tagoknak, mi szükség volt arra mégis, hogy horribilis perköltségekkel nyomorgassa a boldoggá teendő embereket egyfelől, másfelől pedig több százezer lejjel lendítse fel Vasu dr. ügyvédi irodájának üzletmenetét?

Mi szükség vot erre? — kérdezzük a tanácsalannul álló csikkarcfalvi közbirtokossági tagok nevében Both Ágostontól. Melyik törvény és melyik erkölcsi parancs írja azt elő, hogy azt, akivel jót akarnak tenni, előbb megnyuzassuk?

A közbirtokosság közgyűlésén talán választ kaphatnának az érdekeltek erre a kérdésre. Csak hogy a közgyűlés meg mindig a jövő zenéje. Szeptember 8-ra hívták össze a tisztújító közgyűlést megtartani azonban nem sikerült, mert a közbirtokossági ügyek bírása kijelentette, hogy ünnepnap nem dolgozik. A gyűlést tehát elhalasztották október 10-re.

A sok bürokratikus formáság és hercehurca közben pedig Vasu dr. hangyasorgalommal dolgozik s munkájának meg is van az eredménye: a foglalások után má az árverések dátumát is kitűzték.

És Both Ágoston, aki melldöngetve szokta hangszolozni, hogy milyen vérbeli székelv, boldog lehet, hogy Vasu ügyvéddel együtt végre rendbehozhatta a csikkarcfalvi közbirtokosság ügyeit.

Hírek

Töröm a fejemet

ELNÖKCSERE HAGABAN

Hágában most Briand helyett
Motta előtt hajtnak fejet
Karrierjének a drága
Im' tetőpontjára Hágá!

A FELVILLANYOZOTT SZATMÁR

Hogy halad a korról Szatmár
Uj villamosmút hozat már
Pályáznak ezért egy páran
S szólnak: Olcsó áramáram!

A Ganz és Lang is pályázik
Vetkednek... lelkem fázik
S ugy kong, mint egy vészharang:
A huza-dona ganz lang!

Beleszól az intermár
Mely sokat meginté imár:
Itt hiányzik a megértés
Megrázó az áramkérdés!

NEMES FERENC

Egy kivégzett kisebbségi intézmény halálára

Félszázados múlt után zárták be a csikszeredai magyar óvodát

Negyvenezer leje nem volt a színszékely városnak a nagyon szükséges intézet fenntartására

Csikszereda, szeptember 17.

Minden órának szakaszát le virágját, mondják a hatóságok s e régi kedves közmondás torz karrikaturájaként minden alkalmat meg is ragadnak arra, hogy az erdélyi magyar kisebbséget megfosz- szák valamelyik kulturális intézményétől. Különösen a Székelyföldön.

Nemrég számoltunk be arról, hogy a csikszeredai városi óvoda magyar tag- zatát a városi tanács megszüntette, azzal az indoklással, hogy a fenntartásához szükséges 40 ezer lejre nincsen meg a kellő fedezete. Félszázados fennállás után mult ki a csikszeredai magyar óvoda, kicsiny, de fájdalmas cseppet alkotva a sérelmek óceánjában. Az óvoda épületét a Csikszeredai Takarékpénztár 1882-ben adományozta a városnak, azzal a kikö- téssel, hogy az épület mindig a kised- óvás-céljait szolgálja. A város 1923-ig teljesítette a vállalt kötelezettséget. Ek- kor a közoktatásügyi miniszterium min- den előzetes vizsgálat nélkül elbocsátotta a kinevezett és hat év óta szolgálatot tel- jesítő óvónőt, hogy nem miniszteri ren- delet alapján foglalta el az állását. Oprea M., az akkori polgármester jelentést tett Spatar prefektusnak, aki a rendeletet nem hajtotta végre. Az óvoda tehát to- vább dolgozhatott, egészen 1926 októbe- réig. Ekkor már volt egy állami óvónő is az intézetnél, aki a nem magyarajku gyermekekkel foglalkozott, 1926 október- ben a közoktatásügyi miniszterium ismét elbocsátotta a városi óvónőt. Helyére egy

volt apáca került, akinek nem volt ké- pesítése. Ebben az évben a város interi- márbizottsága véglegesen beszüntette az 50 éves multra visszatekintő magyar ta- gozatot.

Érdekes, hogy maguk a városi tanács tagjai is teljesen elfelejtkeztek arról, hogy

1921-ben a 36.191 számú miniszteri ren- delet már államosította az óvodát, annyira nem törődtek ezzel az intézmény- nyel. Pedig az óvoda ügyeit ellenőrző bi- zottságban mindig helyet foglalt a városi tanács 1—2 tagja is.

Az interimárbizottság határozata után a városi tisztí ügyésznek az lett volna a kötelessége, hogy az óvoda jogi helyze- tét tisztázza. Kisebbségi intézményről lé- vén szó, a városi ügyész másképpen ol- dotta meg a gordiusi csomót. Anélkül, hogy az elbocsátott magyar óvónőt elő- zetes felszólította volna, bírói eljárással kilakoltatta a magyar pénzen épült óvo- dából. Azután újra keresetet adott be el- lene azért, mert az óvónő nem üresítette ki a városi tanács határozata értelmében a természetbeni lakást. A város most még néhány hónapi lakbért követel attól, a kinek kényerét és megélhetését maga tette lehetetlenné.

Igy istápolódik a kisebbségi kultúra a Székelyföldön, amelynek — ha jól em- lékszünk — valamikor kulturális és köz- igazgatási autonómiát ígértek a békeszer- ződések.

— AZ ESCORIAL KUTYÁI.

Spanyolország száműzött kirá- lyja nagyon szerette az újfund- landi kutyákat. Hét újfund- landia korlátlán szabadságban járkálhatott az Escorial-palota termeiben és óriási parkjában. Amikor Alfonz király április 14-én családjaival együtt el- hagyta a királyi palotát, nem vihette magával kedvenc kutyáit, amelyek, miután az udvartartás teljesen feloszlott, még mindig ott maradtak a királyi palotában, ma- kacsul visszautasítva minden élelmet. Valaki figyelmeztette Zamora miniszterelnököt az ott- hagyott újfundlandiak sorsára, mire rendelet ment a rendőrfőnökséghez, hogy őrizet alá vegyék a kutyákat. Az állatvédő egyesület elnöke vette magához az állatok egyikét és példáját követte csakhamar Madrid hat te- kintélyes családja.



— GYANUS TÜZESÉT. Csikszeredából je- lentik: Az utóbbi időben szinte naponta for- dulnak elő tüzesetek Csikmegye területén. — A mult éjjel Szócs Lajos csikszentgyörgyi gazda csúre fogott tüzet ismeretlen okból és a betakarított terméssel egyetemben porig égett. — A lakosság erős munkájának kö- szönhető, hogy a tűz nem terjedt tovább. — A csendőrség eddigi megállapítása szerint is- meretlen tettes gyújtogatást követett el. — A sorozatosan ismétlődő gyanus tüzesetek meg- akadályozására a csendőrség erősebben hozzáláthatna a tettesek kézrekerítéséhez an- nál is inkább, mivel már számtalan esetben megállapította, hogy gyújtogatás okozta a különböző tüzeket, de még egyetlen egy tet- test sem tudott elfogni.

★ BABITS MIHÁLY: A TORONY AR- NYÉKA. Babits Mihály sokoldalú művésze a magyar versben éppúgy új utakat tört, mint a magyar prózában. Most, hogy új no- velláinak gyűjteménye: A torony árnyéka, megjelent, csodálva látjuk, milyen virtuóz hajlékonyságra, milyen gazdag színességre, milyen sokréti szellemiség kifejezésére alkal- mas a magyar nyelv s milyen európai kul- turált és mély Babits Mihály próza-művé- szete. A földhöztapadt naturalizmus ma már a multé, talán még inkább, mint a fellegek- benjáró romantika. — s Babits művésze mindkét végtől idegen. A valóság úgy je- lenik meg ezekben a novellákban, mint a va- lóság feletti világ vetülete; amögött, amit lá- tunk, mindenütt ott van az, ami láthatatlan, amit csak a művész szeme lát meg. S a leg- magasabb művészet ezt a két világot egy- szerre láttatni: a toronnyal együtt az árnyé- kát. Babits Mihály új kötetében egy sor olyan novella van, amely a magyar, sőt az európai prózaírás legfelső szintjén áll s éppen ezt a könyvet minden olvasónak ismernie kell, a kit kulturánk mai állása nem hagy érzéket- lenül. A szép kiállítású, vasos kötet az At- heneum kiadásában jelent meg, ára 170 lej. Kapható minden könyvkereskedésben.

— IDŐJÁRÁSEJENTÉS. Budapestról táv- iratozzák: A Meteorológiai Intézet jelentése szerint részben felhős, csendes idő várható, lényeges hőváltozás és nagyobb csapadék nélkül.

— A HADIROKKANTAK, HADIOZVE- GYEK ÉS HADIARVAK FIGYELMEBE. Mindazon hadirokkantak, hadiozvegyek és hadiárvák, akik új vasuti könyvecskéket, (carnet) még nem vették át, jelentkezzenek a Hadirokkant Egyesületnél, Hirsch-utca 28. szám alatt. Jelentkezések délelőtt 9—12 órá- ig.

— PÁRISI DIVAT az egyetlen magyar- nyelvű folyóirat, amely felöleli a női divaton kívül a háztartás minden ágát. Gyermek-di- vat, 12 oldal női kézimunka és irodalmi rész, Ára 40 lej, vidékre, pórtóval 45 lej, (leggye- szerűbb a pénz postabélyegeken beküldeni). Ugyanilyen áron elfogadunk előfizetéseket, 3, 6, 12 számra. — A Brassói Lapok Könyvosz- tálya.

— A CSIKSZEREDAI TANFELÜGYELŐ- SÉG CSAK UGY AD KORENGEDMÉNYT, HA A GYERMEKET AZ ÁLLAMI ISKOLÁ- BA IRATJA BE A SZÜLŐ. Tudósítónk jelen- ti: Albert István csikszeredai volt városi fő- számvevő, kérvényt adott be a helybeli tan- felügyelőséghez, hogy István fia beiratását engedélyezze a csiktaplocai felekezeti iskolá- ba, mivel a gyermek egy hónappal fiatal- labb, a törvényben előirt iskolai kötelezett- ségnél. — A csikszeredai tanfelügyelő most értesítette Albertet, hogy hajlandó a koren- gedményt megadni, de csak abban az eset- ben, ha a gyermeket az állami iskolába irat- ja be. — A felekezeti iskolába nincs koren- gedmény. — Itt van a szabad iskoláztatás egyik példája, amihez kommentár nem szük- séges. — Minden lehető, megengedett és meg- nem engedett eszköz felhasználnak arra, hogy a székely gyermekeket azokba az álla- mi iskolákba tereljék, ahol magyarul egyál- talán nem tanítanak.

— FELEKEZEI ÉS MAGÁNISKOLÁK? AZ MAS! Bukarestből jelentik: Ismeretes, hogy Jorga közoktatásügyi miniszter rende- letet adott ki, amely szerint a tanári karok maguk választják meg igazgatóikat. — A hír kiegészítéseképpen közöljük, hogy a fe- lekezeti és magániskolák igazgatóit nem a ta- nári kara választja, hanem a kormány ne- vezi ki.

— EKZOTERIKÁLYNOK. Természete- sen amerikai asszonyok majdnem mind, akik ebbe az irigylésemelőtő osztályba sorozódnak. Az élükön Astorné halad, a kinek ékszereit negyfélmillió dollára becsülik. Csak nyaklánc, amely indit gyöngyökből áll, került félmillió dollár- ba. Nem csoda, ha állandóan detektívvé kisérteti magát, amikor az ékszereit fel- rakta magára. Belmontné ezidőszérii tulajdonosa annak a csodálatos gyöngy- láncnak amelyet valamikor Mária Antoi- nette királynő mondott magának. En- nek a nyakláncnak az értékét egymillió frankra becsülik. Félmillió frank az érte- ke Gouldné gyémántnyakláncának, Sloa- ne asszony gyöngysora 850.000, Wilhney asszonyé pedig 825.000 frankba került.

— ELITÉLTÉK A SZÉKELYFÖLD EGYIK VESZEDELMES BETÖRŐJÉT. Tudósítónk jelenti: A Székelyföld egyik legveszedelme- sebb betörője állott ma a csikszeredai törvény- szék előtt. — Bodi Márton, az udvarhelyme- gyei Csekefalva szülőtte, végiglopkodván szülőmegyéjét, a szomszéd megyékbe is át- rándult. 1929-ben sikerült a segesvári rendőr- ségnek kézrekerítenie. — A segesvári törvény- szék még ugyanazon évben elítélte viselt dol- gaiért 2 évi börtönrre, azonban a börtönből sikerült megszöknie és ekkor működési terét Csikba tette át. — Itt már nem működött olyan nagy szerencsével, mert rövidesen a csikszeredai rendőrség elfogta és a törvény- szék 3 évre ítélte. — A segesvári ügyészeg tudomást szerzett Bodi ittlétéről, áttette a rá- vonatkozó aktákat és ítéletet, amelynek alap- ján újból tárgyalta ügyét a törvényszék és bűnhalmazatáért 3 év és 3 hónap összűntetés- re ítélte. — A vádlott az ítéletben megnyu- godott.

— OKTÓBER ELSŐ HETÉBEN UL ÖSSZE A CSEH PARLAMENT. Prágából jelentik: A Právo Lidu értesülése szerint a képviselő- ház október első hetében ül össze. A kor- mány be fogja mutatni az új költségvetést, amelyet a parlament a költségvetési bizo- tsnak fog kiadni. A költségvetési bizottság három heti határidőt kap a költségvetés le- tárgyalására. Amennyiben a parlamentnek sürgősebb elintéznivalói lesznek, akkor a költségvetési bizottság üléseit néhány nappal elodázzák, vagy pedig a parlament üléseivel váltakozva, fog a bizottság ülésezni.

— GYERMEKEKET RABOLTAK A KINAI BANDITÁK. Suiningku városát egy csapat bandita teljesen kifosztotta, majd az iskolából 100 iskolásfiút és a tanítókat magával hurcol- ta. Valószínűleg váltságdíj céljából követték el tettüket.

Ujabb fizetéseképtelenség Aradon

Arad, szeptember 17.

Az 1888. óta fennálló Ingus Izidor-féle do- bozgyár fizetéseképtelenséget jelentett be. A vállalat nem bírja a ránehezedő adókat fedez- ni. A cég passzívja 2.038.496 lejre rug, akti- vája ellenben 1.750.000 lej csupán. A doboz- gyár 7 százalékos kamattal 60 százalékos kvótát ajánlott fel hitelezőinek.

Meghalt Diamandi, volt meghatalmazott miniszter

Bukarest, szeptember 17.

Ma éjszaka Vaslui-megyei birtokán meg- halt C. Diamandi, a román diplomácia leg- markánsabb alakja, volt pétérvári, majd pá- risi nagykövet. Diamandi tudvalevőleg rend- kívül kényes szerepet játszott legutóbb Páris- ban, amikor Károly király ott száműzetésben élt. A liberálisok bizalmi embere volt, és ter- mézetes, hogy Károly király hazatérése után félreállították.

Diamandi azóta a birtokán élt és memoár- jait írta, de ezeknek befejezését a halál meg- akadályozta. Pályájának legjelentősebb állo- mása kétségtelenül pétérvári megbízatása volt, amikor is összekovácsolta a román- orosz szövetséget és ezzel tulajdonképpen ő indította meg a román csapatokat Erdély fe- lé. 1919-ben, amikor a román hadsereg bevo- nult Magyarországra, Diamandit a megszál- lott területek kormánybiztosává nevezték ki.

ASTRA (APOLLÓ) MOZGÓ

BRASSÓ

MA, SZEPTEMBER 17-ÉN, UTOLJÁRA

„Zsuzsi rendet csinál”

PENTEKTŐL, SZEPTEMBER 18-ÁTÓL:

„Das Flötenkonzert von Sanssouci”

„A KIRÁLY PARANC SOL”

Főszerepben: OTTO GEBÜHR, RENATA MÜLLER, HANS REHMANN.
Zene: SCHMIDT-GENTER.

Fürdőszoba-

berendezési cikkek, gáz és for-
csóvek állandóan raktáron.

„Armatura” r. r. t. Fiók cégnél
Brassó, Malom-u. 1. (Kut-u. sarok).

— Kezdődő érdekeskedésnél a ferencsüti „Ferenc József” keserűviz úgy izgalmas, mint a renyhe emésztést megszüntető és a magas vérnyomást lecsökkentő. A gyakorlati orvostudomány vezérei a Ferenc József vizet azért becsülik olyan nagyra, mert ez gyorsan és enyhe módon szabályozza a szervezetet annyira fontos gyomor- és bélmozgást. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— MEGNYILT A SPIRITISZTAK NEMZETKÖZI KONGRESSZUSA. Amszterdamból jelentik: Conan Doyle özvegyének elnöklése alatt tegnap nyílt meg a spiritiszták negyedik nemzetközi kongresszusa, amelynek keretében az okkult művészetek kiállítása is látható. Lady Conan Doyle elnöki megnyitó beszédében magasztalta a spiritiszták világszerepét, mint egy nagy család, a jóérzésű, önzetlen emberek családja, akik a világ jövőjéért boldogságért fáradoznak.

★ KÖSZÖNET. Néhaj Bartos Teréz elhalálozása alkalmából az elhunyt családja 200 lejt adományozott a szegény árva gyermekek javára. A nagylelkű adományért halás köszönetet mond a brassói róm. kath. pleb. hivatal. (e b)

— A hindu siremlék a brassói Modern Mozgóban. Ezt a monumentális filmreket, amely tíz évvel ezelőtti lázba hozta egész Európát, most elevenítette fel újra hangosfilmváltozatban a Modern Mozgó. Érdekes volt megfigyelni, hogy a tíz évvel ezelőtti filmremekmű ma milyen hatással lesz a közönségre, hogy a régi divatu ruhák, a régi technika, az elhalt Mia May, a régen elfelejtett Olaf Thons, a közben világhírnévre emelkedett Konrad Weidt és a magyar Lya Putti játéka a mai izlés mellett is megállják a helyüket. Végeredményben megállapították, hogy mindezekből a szempontokból alig változott a filmtéchnika. A film drámai felépítése ma is megráz, Weidt mesteri játéka változatlanul megkapja a nézőt, a gyönyörű indiai felvételek tökéletesen hatnak most is, sőt a sok, többnyire üres filmoperett után fokozottabb hatást keltett ez a nagy művészet, drámai erővel felépített régi film. A film kísérőzenéje aláhúzza és fokozza a komoly műfelvezetést.

— AZ „ERDELYI FIATALOK” KULTUR-ESTELYE SEPSISZENTGYÖRGYÖN. A romániai magyar főiskolai hallgatók egyetlen orgánuma, az Erdélyi Fiatalok, az idén is megtartja propaganda előadásait. A nyár folyamán több erdélyi városban és faluban igyekeztek főiskolai hallgatóink ráterelni a nagyközönség figyelmét az új magyar generáció küzdelmeire, célkitűzéseire, munkáira és lehetőségeire. — Szeptember hó 20-án, vasárnap este fél 9 órakor Sepsiszentgyörgyön a kollégium tornatermében tartanak újabb kultúrestélyt az erdélyi fiatalok. A nívós és közérdeklődést felkeltő műsor a következő: 1. László Dezső: Az erdélyi magyar ifjúság a világ ifjúsági mozgalmainak tükrében. 2. Chopin: Valse. Zongorán előadja: Koródi Rózsi. 3. Ady-verseket szaval: Vajda Gáspár. 4. Novellát olvas: Gagy László. 5. Liszt: I. Magyar Rapsódia és Paganini XII. Sonata. Hegedűn előadja: Dánér Lajos, zongorán kíséri: Szőke Lajos. 6. A párisi nemzetközli gyarmati kiállításról előadást tart: Debrezli dándor tanár. 7. Magyar népdalokat zongoráztat: Csiki József. 8. Verseiből fölolvass: Dánér Lajos. 9. Magyar népdalokat énekel: Vajda György, zongorán kíséri: Csiki József. — Az Erdélyi Fiatalok brassói csoportja Csáky Béla és Dánér Lajos vezetésével a jövő évi folyamán Brassóban is kultúrestélyt rendez, melyre már most felhívjuk a közönség figyelmét.

— DICSŐSZENTMARTONI HIREK. Tudósítónk jelenti: Fátui Miron küküllőszéplaki illetőségű 45 éves gazdaember kenderet mosott a patakban. Munka közben valamivel megszurta a bal lábát, aminek nem tulajdonított különös jelentőséget. Másnap a lába annyira megdagadt, hogy járni sem tudott. Beutazott a dicsőszentmártoni kórházba, ahol az inspekciós orvos kijelentette, hogy előrehaladott vérmérgezése van és csak az amputáció segíthet. Fátui Miron em egyezett bele lába levágásába és így rettenetes kínok között meghalt. Özvegyén kívül három árva fia slratja. — Dicsőszentmártonban napok óta zuhog az eső. Az utak a nagy sárban járhatatlanok lettek. A Küküllő szintje annyira emelkedett, hogy a városi réteket elöntéssel fenyegeti. — Érdekes előadás volt vasárnap délután a Magyarpárt helyiségében. Klein Pál református prédikátor missziós előadást tartott a testvériségről és az emberszeretetről. A nívós előadást nagyszámu közönség hallgatta végig. — A csapói szerpentinén egy Ludasról jövő személyautó, féktörés következtében, az országúti telefonoszlopnak futott. Az autótban utazó három asszony az országútra zuhant, a soffőr pedig kiugrott a kocsiából. Az ijedtségen kívül semmi bajuk nem történt, az autó ellenben tönkrement.

★ KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS. Halás köszönetet mondok mindazoknak, akik felejtetetlen férjem, Béres Imre temetésén megjelentek, koporsójára virágot helyeztek, vagy részvétüknek bármilyen módon kifejezést adtak. Özv. Béres Imréné. (e b)

— AZ ÖRÖK GRAMOFONTU. Londonból jelentik: Egy német mérnök feltalálta az elpusztíthatatlan gramofontut. A találmányt megvette Anglia egyik legnagyobb gramofongyára. A tíz különleges fémgyúletekből készült és olyan minimálisan kopik, hogy ezer használat után a műszerek és a legfinomabb mérlegek alig tudnak kimutatni valami kopást.

★ BRASSÓI ORVOSI HIR. Dr. Szabó Zoltán visszaérkezett külföldi tanulmányutjáról és rendeléseit megkezdte (Malom-utca 7. b. d. u. 2-3 és 7-8). (e b)

— AZ ALACSONY FÉRFIAK A LEGERŐSEBBEK. Newyorkból jelentik: Amerika közegészségügyi hivatala különböző korosztályokhoz tartozó ezer férfin erőpróbákat végeztetett. — Megállapították, hogy minden egyes súlycsoportban és korosztályban a legalacsonyabb termetűek voltak a legerősebbek és a testi erő a 52-ik évben éri el tetőpontját, azon túl hanyatlik.

★ AZ 1931. ÉVI LOVAGLÓ-ÉS UGRATÓ-VERSENY. A régen várt szép őszi idő végre beköszönt Brassóra is. Az időváltozás és az eddig beérkezett számos előjegyzés meggyőzte a hihetetlenkedőket is arról, hogy péntek, szombat és vasárnap ünnepnapok lesznek Brassó részére, olyan ünnepnapok, amelyeket más város nem tud nyújtani. A rendezőség újabb rámutat arra, hogy pénteken egész nap megtartják a lovak idomítási vizsgáját, szabad belépéssel. Szombatra és vasárnapra, félnapos — választás szerinti — belépőjegyeket ad ki a Zeitschriftenzentralé, péntek estig. Szombaton és vasárnap a versenyter befáratánál levő kasszáknál lesz a jegykiadás. Öfelsége, a király és a királyi udvar, szombaton és vasárnap délután vesznek részt a versenyen. (e b)

★ MA MÁR MINDEN MAGYAR TANÍTÓ tudja, hogy a Kandray—Titz-féle számtan-mértan könyvek I—VII. osztályig, nélkülözhetetlenek, minden magyar tannyelvű iskolában. Kandray: Számtani segédkönyve meg a román nyelvű kifejezések és gyakorlati utmutatásai folytán elmaradhatatlanul segítők a román nyelv nehézségeivel küzdő magyar tanítónak. Rendeljen meg ma belőlük, Hirsch A. könyvkiadótól, Déva. (e b)

Szerkesztői üzenetek

S. I. Válaszbélyeges levélben tessék a B. L. bucaresti szerkesztőségéhez, (Bulevardul Schitul Măgureanu 21. I.), fordulni kívánságával.

A. E. Többet, mint amit a hirdetés közölt, mi sem tudunk mondani arról a szerről. Az ilyen betegségénél is azonban legjobb orvoshoz fordulni.

Bama 23. A gyász egy év. Hat hétig mély gyász, tehát hosszú fátyol, azontul fekete ruha, fátyol nélkül.

Csiki. Képesítő vizsgát lokomobil és stabil gőzkazánfűtők, lokomobil gépészek, stabil gőzgép gépészek és belső fűtési motorok gépészei részére Brassóban a X. ker. iparfelügyelőségénél, (Fabritius Gusztáv mérnök), Strada Bruckenthal 7., lehet tenni. Oda kell benyújtani a kérést, erkölcsi bizonyítvány, hat hónapi gyakorlatot igazoló bizonyítvány, és a végzett iskoláról szóló bizonyítvány kíséretében. Részletes adatokat tessék közvetlenül Fabritius mérnöktől kérni (válaszbélyeg).

Csicsai előfizető. Kettő egy arányában lehet megkapni, de ez függ a biztosítás jellegétől, a befizetésektől, az időtől, stb. Legjobb, ha magához a társasághoz fordul, onnan, a közölt adatok alapján megkapja a pontos felvilágosítást.

R. S. Idáig, mint kedves barátja, mások is megcsinálták már a „kör négyesgöcsit”, de tovább, tovább, az igazi négyesgöcsig, ami lehetetlen. Kár az elpocsékolott időért.

Nincs más gondom. A csütörtököt mondott kifejezésnek, mint már egy alkalommal megtörtént, kétféle magyarázatát adják a nyelvészek. 1. Ha a régi puska nem sült el, nem vetett lobbot, hanem csak csettent, azt mondták csettent, vagy csörtögött, sőt csörtögött vetett. És az, hogy csütörtököt mondott, ennek az utóbbi szólnak lehet a tréfás változata. 2. Blaumontagnak mondták régebben németül az el nem sült puskát is. Azt mondták rá: Sie machte Blaumontag, vagy sie sagte Blaumontag an. Mivel pedig nálunk százdokon át csütörtökön volt szünnet az iskolában, a puskára vonatkozó csütörtököt mondott kifejezés is ugyanolyan észjárásból ered, mint a sie sagte Blaumontag an. — A Deákné vászna többféle verziója közül legvalószínűbb, hogy Szabolcs megyében egy Deákné nevű asszony, házalás közben, nagyon rossz vásznakot szőtt a nép nyakába. Innen az ő sem jobb a Deákné vásznánál.

V. Zs. A javaslat, hogy a pénz révértékét változtassák meg, de a forgalmi értéke maradjon érvényben, valamint a hozzáfűzött magyarázat és indoklás megérdemli azok figyelmét, akik a slamasztikából ki akarják vezetni az országot. Ezért tessék idejával direkt a pénzügyminiszterhez, vagy a Nemzeti Bankhoz fordulni. Ha a B. L. közöl ilyen honmentő ötletet, már csak azért sem fogadják el, mert mi publikáltuk.

Gyermekekért aggódó szülők. Helyes gondolat és azt hisszük, meg is tessük az autótaxivállalatok, nemcsak Brassóban, de másutt is, hogy a messzebb lakó szegény tanulókat részére, — az iskolai igazgató igazolványa alapján, — kedvezményes jegyet adnak, az iskola látogatására.

G. S., Marosvásárhely. Csak a magyarországi magyar állampolgárok biztosításait valorizálják. Ez a rendelet mindegyik biztosítóintézetre nézve hatályos, tehát szükségteien, hogy

egy budapesti társaság címét külön közöljük. Különben is Marosvásárhelyen annyi címekap, amennyit csak kíván.

B. I. Ez esetben, mivel engedélyezve van az árusítása, nincs csalásról szó, de nagyon drágán fizetik meg részletekben a kötvényt, mert a kibocsátó bank, a forgalomba hozó bank és az ügynök is mind jól akar szerezniz, azon, hogy Önnek és társainak legyen kilátása egy majdnem kilátástalan főnyereményre. Tanácsot, hogy tovább folytassa-e a részleteket, nem adhatunk.

Regáti gyári alkalmazott. Az ilyen eljárásal szemben nincs más mód, mint, hogy brutális támadóit feljelentse, — lehetőleg ügyvéd útján, — s ha bizonyítékai vannak, azokat is, akik őket felbujtották. A ki nem adó bérért is perelhet, de egyelőre a munkaügyi inspektorhoz forduljon.

V. G. A kolozsvári Conducător technic nevű szakiskola, levelezés útján nem tanít. Levelet bővebb címzés nélkül is megkap az igazgatósága. Ama franciaországi hipnotizőriskola titkos tankönyveinek magyar nyelvű kiadásairól legfeljebb hipnotikus álomban lehetne felvilágosítást adni.

Bánsági. Ön a miniszterelnök ur figyelmébe ajánlja azt a dévai munkanélküli fiatal embert, aki a Benjani erdőben hat hétig vadalmával táplálkozott és végül összerogyott, mikor az erdőőr a „vadembert” megtalálta a fergek már a lábait és az arcát is kikézdtek. De azért él s mint élő szemrehányásmerev az elrutított arcával azokra, akik miatt ilyen szörnyű sors lehetséges. Méltán kér di Ön, hogy szabad volna-e ennek megtörténnie? A kérdést azonban nemcsak a miniszterelnökhöz kell intézni, hanem a társadalom minden tagjához, aki önzésében nem akarja észrevenni embertársai végtelen nyomorát.

L. I.-né. Tüdővész és vesegyulladás ellen feltalált gyógyszerével forduljon valamelyik klinikához, kórházhoz, vagy specialista-hoz, mert a kurzuslára nem adhatunk bátorítást. Egyébként is minden okunk megvan rá, hogy az ilyen laikus találmányok iránt a legnagyobb bizalmatlansággal viselkedjünk.

Allatorvos. A bucaresti állatorvosi főiskolára október 1-től október 15-ig lehet beiratkozni. Felvételi vizsga teendő a kémiai, fizikából, növénytanból és állattanból. Az évi tandíj 2100 lej.

H. L.-né. Kikerestetjük a címet és elküldjük.

Polgári olvasókör, Tasnád. Kanada 1763 óta, amikor a legyőzött franciák lemondtak róla, angol birtok, széles autonómiával, (Dominion of Canada), külön kormányval. — Csak prefektus ur, de ha már címezi, akkor méltóságos.

2756104 sz. előfizető; Székelyudvarhely. A Chamotte-féle téglá ügyében, levelező lapon megadtuk a kívánt címeket.

Kereskedelmista, Brassó. A bucaresti kereskedelmi akadémia ösztöndíjairól a kérvényeket szeptember 15-től október 31-ig kell benyújtani. Az ösztöndíj elnyerésének előfeltétele sikeres vizsga a román nyelvből, (disszertáció), Európa és Románia földrajzából és matematikából. Az ösztöndíjért csak a felső kereskedelmi legalább hetes jeggyel végzett tanulók pályázhatnak.

Új regényünk: szenzáció

Mikes Imre: Erdély Utja Nagymagyarországtól Nagyromániáig című óriási érdeklődést keltett munkájának csehszlovákiai változata:

Vécsey Zoltán: A siró város

A volt Felsőmagyarország utja Magyarországtól — Csehszlovákiaig című hatalmas regénye, amelynek folytatásos közlését lapunk f. hó 20-i számában kezdjük meg.

Első közlemény holnapi számunkban.

Akik a lapot október elsejétől megrendelik, azoknak már az első közleménytől beindítjuk a lapot.

»A Középeurópai Népszövetség«

Ausztria és Magyarország egyesülése földrajzi, történelmi és gazdasági szükséglet — Csak a kormányok jóindulatán mulik, hogy megvalósul-e az utódállamok nagy gazdasági szövetsége — Az Alduna román városait összekapcsolná a Nyugattal a „Plan - Hantos“

Genf, szeptember 17.

Midőn meglátogattam a nyár folyamán Hantos Elemért pompás svábhegyi vil-lájában, a professzor szorgosan nyesegette a gyümölcsfáit.

Majd hirtelen felkiáltott:

— Istenem, de boldog is volnék, ha csak egy kis rést tudnék ütni a tervemmel a mi elszigetelt középeurópai országaink és ha Budapest közelebb kerülne Bécshez és az Alduna román városai Budapesthez. Ha minden városa, amit csak összeköt ez a vén folyó, áldást hömpölyögtetne és ezen az összeszabdalt glóbuson fries nyugati kulturlevegő áramolhatna végig...

KÖZÉPEURÓPAI MEGOLDAST!

Ebből a mély csendből nyugtalansága, túlfutott munkakedve emelte ki és sodor-ta az ő igazi szellemi hazájába Genf-be, a nemzetközi érdeklődés előterébe a sze-rény magyar tudóst.

De mit ért középeurópai-megoldás alatt a „Plan-Hantos“, — amelyet a Népszövetség Európa Bizottsága hivatalosan ter-jesztett a különböző országok delegátusai között.

Szerinte az a középeurópai gazdasági válság sajátossága, hogy nemcsak kon-junkturális, hanem egyuttal strukturális pászás is.. Az új politikai rend széjjel-darabolt egy egységes gazdasági terüle-tet és ez a helyzet oly hibás gazdasági fejleményekhez vezetett. Középeurópá-ban, amelyek nem indokolhatók csupán a világválsággal. Ezért Középeurópa kü-lönleges helyzetének nem felelnek meg azok a kísérletek, amelyek Páneurópa-mozgalom után kívánták talpraállítani a középeurópai gazdaságot.

Ezen a „legtöbbszörösen szenvedett“ területen elharapózott gazdasági válságnak az elhi-bázott kereskedelempolitika az egyik fő-oka, amely gátolja a gazdasági erők sza-bad játékát és természetellenes mederbe-tereli a gazdasági erőfeszítést. Az eddig felmerült összes kereskedelempolitikai kombinációk megbuktak (agrárállamok együttműködése, kisantant, vámuinó), mert a gazdasági fejlődés rendjének

kizárólag Ausztria és Magyarország gazdasági egyesülése felel meg,

amely két ország összetartozása földraj-zilag, történelmileg és gazdaságilag egy-aránt megalapozott.

VAM- ÉS GAZDASÁGI SZÖ-VETSEG AZ UTÓDÁLLAMOK KÖZÖTT.

Az utódállamok összefogása újraélesz-tené a gazdaságilag tökéletes Osztrák—Magyar Monarchiát, amelynek alapjain fölépülhetne az új középeurópai gazda-sági szervezet. Csak ez a kollaboráció emelhetné az elzúllott középeurópai kis-államok vásárlóerejét, juttatna egyben a kivülmaradó államoknak is egészségesebb piacot.

Ezt az összefogást vagy preferenciális rendszer, (kedvezményes elbánás) vagy vám- és gazdasági szövetség útján ke-llene megvalósítani.

Az első esetben valamennyi szövetséges államnál egy többé-kevésbé átfogó pre-ferenciális vámtarifát létesítenének, a melyre minden szövetséges társnak kor-látlan igénye volna. Az érdekelte országok kereskedelempolitikájának újjászervezése szempontjából azonban reményteljesebb volna egy többoldalú, a különböző orszá-gok között egyidejűleg megkötött keres-kelemi szerződés létesítése

vám- és gazdasági szövetség alakjában. Ez a vámszövetség igazán természetes és történelmi közösségen épülne fel.

TRÖSZTÖK ÉS VAMLESZÁ-LITAS

Az iparpolitikai megoldás az volna, ha az iparvállalatok Középeurópában kartellekben, trösztökben tömörülnek, miáltal lehetővé válna az egyes iparágak jobb földrajzi elosztása, illetve koncentrá-ciója a technikailag legmegfelelőbb he-lyen. Ezáltal az ipar olyan költségvetés-kezelést és ármérséklést érhetne el, ami megkönnyítené a piaci kiszélesítést. Mi-után a kartell és vámpolitika között szo-ros összefüggés áll fenn, a középeurópai államoknak közös kartell- és kartellen-őrző politikát kellene folytatniuk

Csak a vámoknak a kartellek kibővi-tésével egyidejű leszállítása vezethet a középeurópai ipari probléma sikeres megoldásához.

A középeurópai gazdaság alapjainak megváltozása az agrárválság megoldása érdekében ezeknek az államoknak szoro-sabb együttműködését kívánja meg. Ezért kell összefogniuk egyrészt a középeurópai

mezőgazdasági felesleggel rendelkező or-szágoknak, másrészt a mezőgazdasági ki-viteli és behozatali országoknak. A ki-viteli államoknak egy közös kereskedelmi szövetet kellene kiépíteniük, mert csak ez-által teremthetnének piacot és magasabb árakat agrárterményeik számára. A ki-viteli és behozatali államok együttműkö-dése viszont biztosíthatná a középeurópai eredetű agrártermékek kölcsönös prefe-renciális elbírását.

15.000 KILOMÉTERES HAJÓ-UT KÖZÉPEURÓPÁBAN.

Középeurópa rekonstrukciója elenged-hetlenné teszi az összefogást a forga-lompolitikai téren. Középeurópa közleke-dési lehetőségei közül

különösen a víziutaknak van nagy gaz-dasági és népeket összekötő jelentősége.

A Duna-probléma magva a dunai ál-lamok elégtelen együttműködésében, va-lamint a különböző nemzeti hajózársasá-gok féltékenységében keresendő. Amint

A bukaresti betörőkirály

Ötvennégy betörést bizonyítottak rá Stark Marcira

Bukarest, szeptember 17.

Beszámolt a B. L. azokról a betörések-ről, amelyeknek főtettese Stark Márton, a Nagybanjáról Bukarestbe elszármazott egykori cipészegéd és könyvügynök. A vizsgálat folyamán letartóztattak egy Kiss Elvira nevű bukaresti urileányt, aki-ről megállapítást nyert, hogy soha sem tartott fenn szerelmi viszonyt a zúllott betörővel és jószívűsége miatt került a börtönbe.

Stark, kihallgatása során bevallotta, hogy a Kiss-családnál, mint festő- és drá-gaközügynököt ismerték. Soha nem tud-ták róla, hogy betörő, még akkor sem, a mikor betegsége miatt heteken keresz-

A milliós holmik nagyre-sze megkerült — Aki ártatlanul szenvedtek —

tül ápolták jószívűségéből. Stark vallomá-sa alapján az ügyészség úgy Kiss Elvirát, mint édesanyját szabadlábra helyezte, megezüntetve ellenük minden vádat.

Stark Marci ellen eddig ötvennégy be-töréses-lopást bizonyítottak rá.

Érdekes, hogy a lopott holmik nagyre-sze hiánytalanul megkerült. Ez annak tu-lajdonítható, hogy a nyári fürdőszézon szarkája, Stark, annak ellenére, hogy la-kásán milliós értékek voltak felhalmoz-va, a legszerényebben élt és valósággal beteges szenvedéllyel gyűjtötte az érték-tárgyakat, eladásukra pedig csak akkor gondolt, amikor már teljesen fogytán volt a pénze.

Nem került meg a háromszázezer lej, de

Megkerült egy hetvennégyesztendős magyar tisztviselő becsülete

Még védőügy-védet sem hozott a tárgyalásra, mert tudta, hogy ártatlan A bíróság is tudta, mert felmentő ítéletet hozott

Nagykároly, szeptember 17.

Keresztessy János évekkel ezelőtt a nagykarolyi pénzügyigazgatóság főpen-ztárosa volt. Negyven éve látta már el hi-vatalát és e hosszú idő alatt egyetlen fe-gyelmi eljárást sem folytattak le ellene. Hat évvel ezelőtt, 1925-ben már éppen nyugdíjaztatása előtt állott Keresztessy János, amikor az egyik tavaszi hivatal-vizsgálat alkalmával az inspektor megál-lapította, hogy mint mindig, most is hi-ánytalan a főpenztár kasszája.

Hat napra rá váratlanul újabb hivatal-vizsgálat volt. A főpenztáros a legna-gyobb önbizalommal nyitotta ki a kass-zát, amelynek pénztartalmát az inspek-

tor átszámolta és megállapította, hogy Keresztessy János pénztárából kerekén háromszázezer lej hiányzik. Rettenetes napok következtek. A megvádolt főpen-ztáros öngyilkossággal fenyegetőzött és állította, hogy nem nyult a pénzhez. — Negyven éve kezeli a nagykarolyi pénz-ügyigazgatóság pénztárát és soha egyet-len alkalommal sem hiányzott egyetlen bani sem. Nem olyan hivatalnok, akinek kezén pénz eltűnne. Itt valami fatális véletlennek kell közrejátszania. Valaki-nek kulcsa lehetett a kasszához és e duplikát tulajdonosa rabolta meg a pénzt és a pénztáros becsületét.

Keresztessy János főpenztáros végső kétségbeesésében egész élete munkáját egyetlen egy kis házacskaért eladta és a vételárból háromszázezer lejt bepótolt a nagykarolyi pénzügyigazgatóság pénztá-rába.

Közben az öreg nyugdíjazták és an-nak ellenére, hogy bünvádi eljárás volt ellene folyamatban, nyugdíját folyósi-tották.

Ma délelőtt állott a sikkasztással vá-dolt főpenztáros a szatmári törvényszék előtt. Hetvennégy éves ma már az öreg ur. Botra támaszkodó régi vágásu ma-gyar, aki annyira bízik a maga igazában, hogy védőügyvédet sem hoz a tárgyalás-

Fehér fogak

minden arcot tetszetőssé és széppé tesznek. A csodásan üdítő ízű **Chlorodont**-fogpépnek néha már egyszeri használata folytán fogai elefántcsont fényt nyernek. Próbálja meg először egy tubussal. Kis tubus ára 20 Lei a nagy tubusé 32 Lei. Mindenütt kapható!

együttműködnek azonban ezek a társasá-gok, közösen használhatnák a kikötő-be-rendezéseket, állomásépületeket és von-tató-hajókat, elkerülnék a mai esztelen tőkepazarlást, amit a politikai bizalmatlanságból egymás mellett működő, telje-sen azonos berendezkedés okoz. (Amellett könnyen elérhetnék a Duna-szábályo-zás régóhajtott célját, a kétféle hajó-józható mélységet is.) Képzeliük csak el azt a hihetetlen gazdasági perspektívát, ami a középeurópai népek számára meg-nyílnék, amint egyszer a Dunát össze-kötik az északi folyókkal. A Rajnától kezdve a Weseren, Elben, Oderán és Visztulán keresztül végig a Dunán 15.000 kilométert meghaladó hajóutat lehet majd megtenni az új gazdasági terület termé-keny és boldog partjainál.

Ezek a közeledési lehetőségek pusztán csak a középeurópai kormányok jóindu-latu együttműködésén mulnak, az-után meg folytonos tanácskozások is szükségesek lesznek a nagyhorderejű gaz-dasági újjáépítés keresztülviteléhez. Az együttműködés szerve a Népszövetség volna, amelynek kebelében Hantos külön Középeurópai Népszövetség (Société des Nations Centre-Européenne) megalakítá-sát javasolja.

Misem oly jellemző a „Plan-Hantos“ sikerére, hogy a tegnap ismeretlen álmo-dozójához ma szinte zárandóknak a világsajtó képviselői. Neki meg egyetlen életideálja: Középeurópa...

SEIDNER IMRE

ra. Popu elnök biztatására mégis védő-ügyvédet vállalt és a tárgyaláson történe-tesen jelenlevő dr. Borgida József ügy-véd önként vállalkozik is a szerepre.

Az ügyre most sem derül világosság. A kasszához csak a főpenztárosnak volt kulcsa és a nagykarolyi pénzügyigazga-tóság épületét egész nap katonaság őrizte. Talán ott történthetett a baj, hogy délután a pénzügyigazgatóságon nem volt soha hivatal és bár a katona ott állott az ajtó-ban, boldog-boldogtalant beengedett az épületbe.

— Olyan volt délután a pénzügyigaz-gatóság — mondja a „vádolt“, — mint egy átjáróház. Bizonyára valaki bement, kulcsa volt a pénztárhoz és elvitte a pénzt.

Az ügyész beszél. Utána a védő. Az ügyész alig vádol, a védő éppen csak hogy véd.

A bíróság visszavonul. — Főbélvőm magam, — mondja a vádolt —, ha ártatlanul elítélnék.

Felmentő ítéletet olvas fel Popu elnök. Indokok: visszafizette a pénzt... negy-venévig szolgálta az államot baj és hiba nélkül... hetvennégy esztendő tiszt-ség... bizonyíték nincsen...

A hallgatóság szeme tele könnyel. A törvényszék elnöke lelép a pódium-ról és megköszöni a védőnek, hogy — vé-dett.

Az elnök szeretne talán Keresztessy János hetvennégy esztendő pénzügyigaz-gatósági nyugalmazott főpenztárossal is kezét fogni, de ezt még sem lehet.

Keresztessy Jánost rehabilitálták. — Negyven esztendőig érdemes volt becsüle-tesen dolgozni.

Két évig nem szabad új szénbányákat feltárni

Bukarest, szeptember 17.

A kormány rendeletet adott ki, amely-ben megtiltja, hogy két éven belül újabb szénbányákat tárjanak fel az ország te-rületén. A rendeletet csak abban az eset-ben lehet megszegni, ha az ország szén-szükséglete nélkülözhetetlenül megkíván-ja új bányák kihasználását. Ezzel elejét akarják venni a szénbányiparban meg-nyilvánuló tulprodukciónak.

Egymilliárdos rendkívüli hitelt kérnek a vidéki bankok a Nemzeti Banktól

Bukarest, szeptember 17.

Az egyesült Romániai Bankok Szövet-ségének vezetősége tegnap felkereste Ar-getoianu pénzügyminisztert, akitől azt kérte, hogy a Nemzeti Bank folyósítson egy milliárdos rendkívüli hitelt a vidéki pénzügyintézeteknek, amelyeknek támogatá-sára már több ízben tett ígéretet a Nem-zeti Bank.

Argetoianu a memorandumba foglalt kérést átvette és megígérte, hogy érintke-zésbe lép a Nemzeti Bank vezetésével a kérés teljesítése ügyében.

Telefon 145 **Redoufie Mozgó** BRASSÓ

MA CSÜTÖRTÖKÖN utoljára **„MONTECARLO“**

melynek főszerepét a világ legjobbhangú primadonnája: **Jeanette Mac Donald** alakítja, partnere **Jack Buchanan** híres bonviván.

Holnap pénteken premier!

„Egy íesi két lélek“

című, lebilincselő világfilm.

Nagy Kató, Fritz Kortner, és Heinrich George szereplőkkel.

Tfjuság

Irtá: Szalacs R. Imre

LUPA

Történet a nagy háborúból

Kutya volt. Persze nem afféle parasztkutya. De hogy is. Nagyon is jól nevelt, pompásan kiiskolázott kutya volt ez a Lupa. Mint mondani szokták, kijárta a felsőbb kutya-iskolát is. Arról azonban nem kell azt hiszem beszélni, hogy ezt az iskolajárást nem egészen teljes jószántából követte el. Dehogy. Eppen ellenkezőleg. Annyszor megszökött az iskolából, hogy már le is mondták arról, hogy valamikor is becsületes kutya lehessen belőle.

A gazdája, aki különben orvos volt, sokszor elővette Lupát, hogy a szívére beszéljen. Ilyeneket mondott neki:

— Te, buta kutya, te, hát nem látod, hogy sokkal jobb dolgod lesz, ha tanulsz valamit?...

Ilyenkor Lupa hegyezte a fülét és boldogan vigyorgott a gazdája szemébe, mert azt hitte a szerencsétlen, hogy éppen dicséret nagytürelmű gazdája.

— Nem kapsz enni, te gazember. Semmit se kapsz, ha meg nem becsülöd magad! — fenyegetődzött a Lupa gazdája. Ez a fenyegetés pedig olyanformán alakult át a Lupa agyában, mintha nagyon szép dolgokkal kecsegtette volna a gazdája, hát így aztán ő nagy hálással odahúzódott a mérges gazdájához és megnyalagatta annak kezét.

— Csak ne hizelegj, ne hizelegj, te betyár. Ugyis hiába minden ravaszkodásod, mert ha nem tanulsz, akkor sintérekzre kerülés...

Ennek a nem értett ígéretnek meg éppen megörvendezett Lupa és most már örömeiben futkározni kezdett.

Persze a vége mégis csak az lett a nótának, hogy Lupa bizony napokig alig kapott valamit enni. Be kellett látnia, hogy ilyen módon nem lesz jó vége a dolognak. Nem volt mit tenni, hát tanulni kezdett. Mivel pedig különben okos, sőt nagyon okos kutya volt öklеме, a tanulás is könnyen ment neki. A kutya iskolában a legelső lett. Valóságos aranyérmét szerzett a vizsgán, mit boldogan tartott a szájában és mindenkinél mutogatta. Valósággal dicsekedett a sikerével.

De dicsekedhetett is, mert annyi ügyes kutya között elsőnek lenni nem egészen kutya-dolog ám. És mit tanult Lupa? Mit? Nemcsak amolyan játékos dolgokat. De nem ám. Komoly célra tanították Lupát ebben a kutya iskolában. Beteg- és sebesült-ápoló kutyanak képezték ki. Ez pedig nem olyan könnyű munka. Nehéz fáradozás után kapta azt a vöröskeresztes nyakláncot Lupa, mit igen büszkén viselt aztán. A régi társak közül, ha találkozott sétálása közben velük az utcán, egynehányan próbálták irigységükben csúfolni és odasúgták mehetnek a fülébe:

— Szanitéc! Szanitéc!...

Lupa ilyenkor kivicsorította a foga fészerjét, hogy hirtelen nem tudták a csúfolkodók, hogy nevetni, vagy harapni akar-e? De mikor mordult is vagy kettőt a vicssorítás mellett, akkor aztán elsomfordáltak a többi csúfolódó kutyák, mert tudták, hogy az igazság kutya-módon való keresésében igazán nem ismeri Lupa a tréfát.

A nagyszerűen sikerült vizsga után bezzeg jó dolga lett ám Lupának. Naponta alig egy órát kellett gyakorlatozni, hogy el ne felejtse azt, amit tanult, a többi időt pedig sétálással, a kertben való hancurozással tölthette. Kiváló ebédet, vacsorát kapott, mert a gazdája nagyon szerette. Sokszor parádézott okos kuttyájával az orvos az utcán és olyankor Lupa mindig a szájában csüngítve vitte a szájkosarat, sőt még a korbácsot is, hogy ezzel is bizonyítsa, hogy ő milyen jólnevelt kutya, mert ime, egyik kutyaszerszámmra sincs szüksége a gazdájának.

Hanem nem sokáig tartott a kutya-jóléte Lupának. De nem ám. Az egyik reggelen levelet kapott a gazdája. Míg a gazdája a levelet olvasta, addig öklеме a lába előtt feküdt és figyelte az orvos arcát. Hát abból az archól most semmi jót se tudott kiolvasni Lupa. Inkább csak szomorúságot, meglepetést. Aztán meg is szólalt a gazdája:

— No, Lupa, most megmutathatod, hogy mit tudsz...

Lupa csak nevét értette meg, de ez éppen elég volt neki arra, hogy nagyon boldog legyen. Felugrott és úgy örvendezett. A gazdája mosolyogva nézte és úgy mondta:

— Csak játszd ki magad, mert reggel már ugyis a harctérre megyünk...

Aztán pakolni kezdett az orvos. Legelőbb is csukaszürke ruhába öltözött és fénys kardot kötött az oldalára. Első tekintetre ez a változás nem nagyon tetszett Lupának, mert azt hitte, hogy azt a fénys kardot az ő megfélemlítésére köti az oldalára a gazdája. De mivel szólni nem tudott, hát csak figyelte a történetdöket. Az orvos fénys, tiszta szerszámokat, kötszereket csomagolt egy ládácskába. Más különösebb aztán nem is történt.

Éjszaka pedig vonatra ültek és igen-igen hosszú ideig zakatolt alattuk a vonat kereke. Lupa már azt hitte, hogy a világból is kimennek, mikor végre megállt a vonat. Egy apró, kicsi állomáson voltak. Ott a gazdája lovat kapott és úgy mentek tovább. Persze Lupa csak úgy gyalogosan szaladt a gazdája paripája mellett. Ahogy mentek, mentek és mindig csak előre mentek, távolról roppant erős pukkanásokat, dübbenéseket hallott ám Lupa. Eleinte minden ilyen pukkanásra, dübbenésre felfigyelt, mert nem tudta felfogni, hogy miről van szó. Sokszor, mikor nagyon erős volt az ilyen dübbenés szava, fel is vakkantott, de olyankor mindig hallgass!-t parancsolt a gazdája.

Végre a hosszas menetelés után egy kis erdő mellé értek. Az erdő szélén gallyakból öszetákolott szin-féle állott, melyben egymást érte a sok-sok jágató, kinlódó ember. Mint később megtudta Lupa, azok a jágató emberek sebesült, még pedig súlyosan sebesült katonák voltak, akiket azok a pukkanások és dübbenések ebesítették meg, melyek most már egészen közelről hallatszottak. Amint megérkeztek, a gazdája azonnal hozzálátott a sebesültek bekötözéséhez, míg Lupa a bejáráshoz feküdt, hogy mindent lásson. A gazdája már megizzadt, a zuhonyát is levetette, de még mindig nem fogyott el a sebesültek száma, sőt mindig újabbak jöttek. A sebesült-szállító katonák azt mondták:

— Nagyon erős támadást kezdett az orosz. Már tizedszer jönnek rohamra!

Lupa figyelt és nagy izgalomban elfelejtette, hogy még nem is evett azon a napon. Mikor pedig az orosz ágyugolyók egész közlőre kezdtek csapkodni, nem állotta meg, hogy egy-két vakkantással ne figyelmeztesse a robbanó srápnelléket, gránátokat arra, hogy ne bolondozzanak ilyen közlőre, mert itt komoly munka van. A katonák már félve húzódoztak hátra. De Lupa nem sokat adott a lövöldözésekre. Még akkor is csak figyelt, mikor hosszú szekérsorokra rakták a sebesülteket és sietve vitték őket hátra. Az ágyugolyók egyre csapkodtak és Lupa csak látja ám, hogy a katonák szaladnak hátrafelé. Az egyik azt kiáltja Lupának felé:

— Áttörték az oroszok a frontot! Már ugy elsiettek a katonák, hogy alig kettő-három maradt a sebesülteket kötő-

ző helyen. A sebesülteket is szekerekre rakták. Eppen esteledett, de azért az ágyuzás nem szűnt meg, sőt most már géppuskák és kézipuskák is szórták a golyót. A koromsötét éjszakában fel-fellillantak a robbanó ágyugolyók. Eppen az utolsó sebesültet is szekérre tették, már a szekér el is indult, mikor a halálosan elfáradt orvos, a Lupa gazdája egy hang nélkül összeesett. A következő pillanatban pedig rádült a gallyakból készített sátor az orvosra, meg Lupára, mintha csak kártyából építették volna a sátrat. Ágyugolyó rombolta össze a sátrat és egy szilánk súlyosan meschesítette az orvost. Lupa érezte, hogy most aztán baj van. Mindenki elsiettet, elmenekült, csak a súlyosan sebesült orvos maradt vissza a kuttyájával. Az ágyugolyó mindent széjjelrombolt, hogy még egy ital vizet se kaphatott a mozdulni is alig tudó orvos.

— Most mutasd meg, hogy mit tudsz, Lupa, — nyögdécselte az orvos a hozzája hajoló kuttyának. Aztán ép kezével egy darab rongyot szakított ingéből a doktor, hogy súlyosan sebesült karját bekösse. Lupa a szájába vette a rongy másik végét, aztán segítette a kötözésben. És villogott a szeme a sötétben, mintha két apró villanykörte lett volna. Az orvos a kuttyához hajolt és úgy mondta:

— Viesza, kötszeri hozzá!

Lupa feltápáskodott a gallyak közül, szimatolt vagy kettőt, aztán kibujt az

összeomlott sátorból. Kint egymást érte a sok-sok süvítő, füttyülő golyó, melyek elől hason kuszott vissza Lupa. Mikor az erdőből kiért, elnyulva rohant vissza azon az uton, melyen reggel kijöttek. Elfulladva, fáradtan érkezett a visszahúzódo katonákhoz és megkereste azokat, kiknek a karján vöröskeresztet látott. Mivel beszélni nem tudott, hát megkereste maga a kötszeres ládában a becsomagolt pólyát, aztán a szájába fogott egy kéznél álló kulacsot és rohant vissza a veszedelmes, ellenséges tűzben álló erdőhöz, hol sebesülten feküdt a gazdája. Eppen jókor érkezett, mert már a szomjúság fojtogatta az orvost a nagy vérvesztés miatt. Most aztán jót ivott, aztán pedig újra kötötték ketten Lupával a sebet. Az orvos a nagy kimerültségtől, fáradtságtól elaludt az egyre fokozódó ágyútűzben, míg Lupa fent virrasztott mellette. Szerencsére több lövést nem kaptak. Reggel pedig a magyar honvédek ellentámadásba mentek át és visszaverték az ellenséget. És akkor megtalálták a súlyosan sebesült orvost hűsüges kuttyájával. Lupa étlen, szomjan virrasztott a gazdája mellett. A tüzkeresztet kiállította a gazdája életét is megmentette. Ettől kezdve Lupa mindenütt követte a gazdáját négy esztendőn keresztül és sok sebesült magyar katonának az életét mentette meg. Vitézségi érmet is kapott. Egy egész sort. Ott őrzik a többi díja mellett, mert Lupa csak egy kutya volt de mégis hős tudott lenni...

ŐSZI GONDOLATOK

Kacagón búcsút zeng a bohó dalosmadár...
búsan, harmat-könnyesen hervadni kezd
a megcsúfolt határ;
tündérmesék helyett gyászalt fuvoláz a szél,
s illatos szemfedőként leperreg mind
a sok sárga levél.

Majd Tél-apó köszönt be hóféhér paripán...
patyolat szakállát ahogy megrázza,
s széttekint a pusztán:
erdőkre, mezőkre némaság bilincse hull; —
Költő-cimborák! Csak daloló ajkunk,
mi akkor sem csitult!

NAGY ANDRAS

Lejtörő

HÁROMSZÖGREJTVÉNY

	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

IIIIII LLLL

A hat „i” betűt és a négy „l” betűt úgy írjátok a kockába, hogy a következő értelmű szavakat kapjuk vízszintesen és függőlegesen:

1. Leánynév. 2. Leány becenév. 3. Kinai név. 4. Magánhangzó.

BETÜREJTVÉNY

Kan Szeretnék szántani! Mén

PÓTLÖREJTVÉNY

. est, . ger, . ata, . rség, . iume, . gló, . ár-
vár, . kos, . ándor, . ebrecen, . rosháza, . ezsó.

A helyesen kitöltött kezdőbetűk (fenti sorrendben) egy híres magyar költő nevét adják.

Szeptember 5-i mellékletünk „Fejtő”-jének helyes megfejtése.

Kis keresztrejtvény, vízszintesen: Heller, Jean, rug, iz, ma, égő, kos, nap, Elza, kut, ut, ól, inog, Szaftár.

Függőlegesen: ej, lei, láz, len, Irénke, molo, ugat, László, unt, pia, Tom, ke, ga. Számrejtvény: Még nyílnak a völgyben a kerti virágok.

Betűrejtvény: Balkéz. Balta. Felperes. Keresztrejtvény. Vízszintesen: Tág, prim, kefe, Kapitol, melegedés, lerakat, prec, késő, adó. Függőlegesen: Házigazda, kikelet, felítér, Malec, kodak, per, tek.

Nagyreszt helyes megfejtést küldtek be: Elephant Béla, Nagy Magdus, Roessler Jenő, Elephant József, Weiss Irén, Papp Irma, Körmöczky Zoltán, Balázs Gizi, Rosenfeld Béla, Göllner Mária, Brach Ilonka, Schenk Dezső és Katona Béla.

A könyvjutalmat Göllner Mária, Weiss Irén és Körmöczky Zoltán nyerték. A nyertesek írják meg pontos címüket és, hogy körülbelül milyen könyvet szeretnének.

Az „Tfjuság” szerkesztője üzeni:

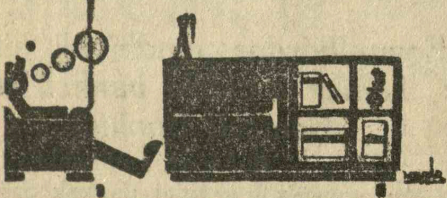
W. József, Vajdahunyd. Joggal és méltán elvárható, hogy a máris tulajdonodat képező könyvet elküldjük, csak ott van a bökkenő, hogy címed elkallódott, sürgető levelezőlapodon pedig nem közlöd! Légy szíves tehát még egyszer címedet megírni, hogy eleget tethessünk óhajodnak. — K. Zoltán, Kovácsné. Hogy fért el ez a sok öklömmnyi betű, arra a felébe tépett levélpapírra? Szép dolog a te karékosság, Zolti, de azért két „l” betű helyett sose írdj egyet! Nevedet, amint látod közlőjük a megfejtők névsorában. — G. Eszli Zsibó. Három az Istenigazsága! — mondja a magyar közmondás. Próbálkozzál még egyszer rejtvényeket gyártani s biztosak vagyunk benne, hogy jobban fognak sikerülni, mint az eddigiek. Ezek még mindig gyengék egy kicsit, Eszti! — R. Ilonka, Brassó. Versed nem nélküli a hangulatot, csak formailag kezdetleges egy kicsit! Ne vesztésd el a türelmedet, sikerül még jobbakat is alkotni! — O. V., Csikarcalva. Milyen tárgyú könyvet küldjünk? — Többeknek. Küldjétek rejtvényeket, ügyesen megírt, érdekes kis cibeszöveket, verseket!

A ROMÁN NYELVET

gyorsan, tökéletesen, kényelmesen megtanulhatja

ha megrendeli dr. Cherestesiu és Déri kolozsvári professzorok szerkesztésében megjelent, 10 füzetből álló, magántanulásra egyedül is kiválóan alkalmas „100 UJSÁGCIKK ALAPJÁN — ROMÁNUL” című illusztrált nyelvkönyvet. Ara kemény tokban 250 lej. — Postai megrendeléseket az összeg előzetes beküldése esetén, pórtómentesen eszközölünk.

Brassói Lapok Könyvosztálya

HA BUTOR
LEGYEN

SZEKELY & RÉTI
BUTORGYÁRÁBÓL
MAROSVÁSÁRHELY
BUKAREST
BRASSÓ
MOTTO:
ELSŐKÉZBŐL — A LEGJOBBAT — LEGOLCSÓBAN, KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEKKEL
NAGYSZEBEN

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoala - BCU Cluj-Napoca. OLDA

A buzavalluta mellé állanak Észak-Románia gazdái

Az agráradósságokat nem elég konvertálni, revalorizálni is kell

Szatmár, szeptember 17.

Ma délelőtt a szatmári Gazdasági Egyesület, amely Észak-Romániának legnagyobb gazdasági szervezete, igazgató-választmányi ülést tartott, amelyen megjelent Puscasiu János vármegyei prefektus is. Az ülésen a prefektus előadta, hogy biztos tudomása van arról, hogy Argetoianu pénzügyminiszter asztalán három tervezet fekszik, amelyeknek mindegyike az agráradósságok konvertálását célozza. A miniszter még nem döntött, hogy melyik tervet fogadja el, mert előbb be akarja várni a mezőgazdasági érdekképviseletek véleménynyilvánítását, de biztosítja az ország agráriusait, hogy októberig tető alá hozza a mezőgazdasági adósságok konvertálásának ügyét. Az alapelv szerint az összes jelzálogilag biztosított adósságokat az állam venné át és ezekért az átvállalt adósságokért kötvényeket adna az eddigi hitelezett pénzügyintézeteknek. Természetesen az állam az átvállalt hitelezői-joggal nem élne, merőven, hanem a hiteleket hosszú lejáratú amorthitelekkel változtatná át, amelyeket

a gazda ki tud majd fizetni.

A gyűlésen éles és szenvedelmes vita fejlődött ki, amelynek során Észak-Románia legtekintélyesebb gazdái oda nyilatkoztak, hogy a konverzió maga nem megoldás, vagy legalább is csak félmegoldás, mert a mezőgazda még ha konvertálják is mai adósságait, azokat még hosszú lejáratú részletfizetési kedvezmény esetén sem tudja kifizetni. A konverzióval egyidejűleg az adósságokat revalorizálni is kell és ennek a csökkentett értéknek csak a buzavalluta lehet az alapja. Csak annyi adósságot tud a gazda kifizetni, amennyi búzát az adóssága reprezentál. Természetesen nem a buza mai árát kell itt alapul venni, hanem azt az összeget, amelyet a buza az adósság felvételének idejében jelentett.

A Gazdasági Egyesület ebben az értelemben is határozott és memorandumát ilyen vezérrelve szerint szerkeszti meg. A Gazdasági Egyesület tizezer aláírást akar erre a memorandumra szerezni, ezzel szemben Puscasiu prefektus százezer aláírást akarna kapni.

Sport

↓ MA KEZDŐDNEK ROMÁNIA TENNIS-BAJNOKSÁGAI. Bukarestből jelentik: Románia tennisz bajnokságai ma vették kezdetüket. Nagy mezőny indul, amelyen a legjobb magyar játékosok névsora megtalálható. A versenyek a TCR rendezésében folynak.

↓ AZ ORSZÁGOS ATLÉTIKAI BAJNOKSÁGRA, mely, mint jelentettük, szombaton és vasárnap Bukarestben fog lefolyni, megfőrtént minden előkészület. A versenyek Károly király védnöksége alatt fognak lebonyolódni.

↓ MAGYARORSZAG—CSEHSZLOVAKIA. Budapestről jelentik: Vasárnap a cseh profivalogatott mérő össze erejét a legjobb magyar tizenegy. A magyar csapat összeállítását (Táncos kivételével) teljesen azonos azzal a csapattal, mely Madrid ellen győzelmesen végzett.

Irodalom—Művészet

— UJ KÖNYV AZ EGYHÁZÉPÍTÉS NE-MES MUNKÁJÁBAN. Kovács Lajos brassói unitárius lelkész pár év előtt „A kereszténység fejlődéstörténete” címen egy angolból fordított érdekes tartalmú könyvet adott ki, a melyet az általános kritika elismeréssel fogadott. Jelenleg az Unitárius Irodalmi Társaság könyvsorozatában a saját dolgozataiból „Ébresztgetés” címen egy újabb könyvet bocsát a nyilvánosság elé, mintegy 10—12 év terjedelemben. E dolgozatoknak a nagyobb részét az impériumváltozás utáni idők szelme termelte ki. Érthető tehát, ha magukon viselik a bizalomra és kitartásra ösztönzésnek azt a hangulatát, amely a nagy változással az egész erdélyi magyarság lelkét eltöltötte és eltölti ma is. Amint a szétküdes alatt levő előfizetési felhívás mondja: e dolgozatokban az egyházas érzés és faji öntudat, a hit ereje és a gondolkodás szabadsága egyaránt kifejezésre jut. Amíg egyfelől a szerző a könyv tartalmával növelni akarja a lelki erőt és szolgálja az öntudatos gondolkodást, másfelől nemes cél lebeg szeme előtt: a tiszta jóvedelmet a küszöbön álló brassói unitárius templomépítés költségei fedezésére fordítja. Közös magyar érdek, hogy a hitnek ez új oltárát valósláshoz segítsük, melynek megbecsülése méltó emléke akar lenni e könyv. — Azért minél szélesebb körben felhívjuk a figyelmet erre az ébresztésre szánt, komoly tartalmúnak ígérkező munkára, mely 100 lej előfizetési árban karácsony előtt jelenik meg.

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő:

ABRASSOI LAPOK nyomdavidálatának kiadása és rotációs nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

Fiókiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad- és Alsófőhervármegye részére: Déva, Str. Ioan Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza)

MEGBIZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Bukarest: Dán Dániel Gerő Sándor és Kohn Jenő. — Dé: Str. S. Barnuțiu 10. (Ostian Kálmán) — Kolozsvár: Str. Dubalarilor 7. (vált Timár-utca) (Neumann Ignác). — Marosvásárhely: Benjámín Árpád Str. Beretie 1. (Sörház-u) — Marostordamegye: Szabó Jenő. Címe: Marosvásárhely, Strada Reghiului 10. — Nagyszeben: Strada Turnului 13. (Szigetváry László) — Nagyvárad: Str. Nic Jiga 32 (Szabó Gyula) — Szatmár- és Máramarosmegye: (Szöke György) Szatmár, Str. Sincal 7. Szilágyosomlyó: (Helperin Ernő) — Temesvár: Gyárváros, Tigris-utca 4. (Halmágyi Pál). — Torda: Str. Regele Ferdinand 25. (Dénes József).

Központi szervezők, pénzfelvételi jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes. HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 750, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Megvételre kerestetik jókarban levő 24 „os „BRUNN KÖNIGSFELDER” gyorsgáttér. Cím: MATEI JONESCU, Borsec. 14823

ELADÓ engro- vagy textilüzletnek megfelelő üzleti állvány, valamint egy fiókos pult Cím 14859 szám alatt a brassói kiadóban.

Eladó varrógép, kéziszekér, új ablak, ajtó. Kiadó fűszerüzlet telméréssel, engedély külön is. Salomon, Brassó, Szitász ucca 23. 14849

Keveset viselt PÉZSMABUNDA igen olcsón ELADÓ. Cím 14835 szám alatt a brassói kiadóhivatalban.

Eladó: 3-szor szoba konvhas ház elfogadható áron. Brassó, Felső Căcova-u. 37. Érdeklődni Kórház-ucca 17. kalapszalón. 14879

Olcsón eladó 2 háló, ebédlő, hall-berendezés, takaréktűzhely, különböző házőldgok. Bukarest, Strada Capitan Preotescu 24. 14878

Eladó szép fekvésű kertesház: 3 szoba, konyha, fürdőszoba. Brassó, Felső-Pövény-u. 15. 14866

KÉZIMUNKA. Filé-storok, tüll-terítők, minden nagyságban, vitrin-csipkék, toledos zsebkendők, stb. rendkívül olcsón. Brassó, Kapu-ucca 25. emelet. 14862

Allást nyer

Keresek szerényigényű konyhakertész, gyümölcsfához értőt, csak 35 éven felüli, nős legyen. Ajánlatot fizetési igényekkel és bizonyítványmásokkal Glück Fülöp, Albal Julia. 14877

Értesítés!

Tisztelettel értesítem a n é közönséget, hogy az „Édes-lyuk” vendéglőt f. hó 17-én átvettém és 19 én ünnepélyesen megnyitóm. Ellismert jó konyha, saját hozzású Küküllőmenti borok. Rostonstütek, Naponta frissen csapolt azugai Caraiman sör.

Esténként PATAKI híres cigányzenekara játszik. — Az iparospolgárok találkozó helye.

Szíves pártfogást kér

Hatvany Károly

vendéglős. Brassó

Vascsoúdvár

A legolcsóbb bevásárlási forrás az összes vízvezeték és egészségügyi berendezési tárgyakra.

2157

Kertész Henrik, Brassó.

5000 példány

fogyott el 2 hét alatt Pjatiletka

Az ötéves teru mai állása

című könyvből A ma legizgalmasabb kérdését tárgyalja. — Írta MICHAEL FARBMAN a londoni Economist tudósítója. — Ára 82 Lei. — Vidékre a pénz előzetes beküldése mellett 92, utánvét tel 98 Lei — Megrendelhető a

BRASSÓI LAPOK
KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

Vegyes

SOFFORISKOLA. Albu miniszterileg engedélyezett sofforiskolája hölgyek és urak részére folytatja kurzusait. Olcsó részvételi díjak, garantált sikeres vizsga. Csoportok esetén vidéken is kurzust rendez. Érdeklődni Brassó, Derestveit ut 41. 14862

Jóforgalmu üzlethelyiség kiadó berendezéssel, vagy nélkül. Cím 14868 szám alatt a brassói kiadóban.

Páratlan olcsóság, csak 5 lej egy detektív-regény. A 113-as percsomó, Egy nagystilű szélhámós, A kísértet tanya, A mediterrán, Jajkiáltás a tulvilágról, Egy álarcos bál rejtelmei, A fehér kastély titka, A titokzatos villa, Az apáért Amig az álarc lehull, Egy éjszaka a Berviczky kastélyban, A rádium halál, végzetes aszszony, Az olajláng, Nyomok a hóban. 15 kötet 75 lejért. Az összes szám megrendelésénél portómentesen szállítja a Brassói Lapok Könyvosztálya.

HÖLGYEK ÖRÖME! Az itten felsorolt könyvek a Bőzszin Regények sorozatában jelentek meg, az olvasók millióinak nyújtanak szórakozást. Ezen vaskos kötetek ára csak 40 lej. Courts-Mahler: Két asszony, Az udvarhölgy, Gyp: Napoleonette, Heer: A havasok ura, F. Maloy: A vajna-mayor, Hough: Mary Warren csadálatos története, Harbon: A spion, Perutz-Frank: A mangófa csodája, Fiedling: A rejtély, Feulity: Egy asszony naplója. Vidékre a portó 10 lej, utánvétellel 16 lej. Megrendelhetők a Brassói Lapok Könyvosztályától.

Hölgyek! Die Schöne Wienerin, Record, Párisi Divat, havonként megjelenő szabásmintás divatlapok — állandóan kaphatók, számonként 40.— lejért, vidékre portóval 45.— lej. A pénzt legkésőbb belyekben küldeni. Brassói Lapok Könyvosztálya.

Hasznos orvosi könyvek

a nagyközönség számára:

DR. KALDOR MIKLÓS: Hogyan kerülhetjük el a korai öregedést. 102.—

DR. BODON KÁROLY: Hogyan éljen a szivbajos ember. (Szívбай — Érelmeszesedés — Vérnyomás.) 88.—

DR. MEZEY KÁROLY: Mit tegyek, mit ne tegyek, ha szép akarok lenni? A nő és a férfi kozmetikája. 88.—

DR. BUCSÁNYI GYULA: A nyerskoszt, mint természetes gyógytényező (függelék: teljes nyerskoszt — szakácskönyv) 102.—

W. STEKEL: Üzenet az anyáknak.

I. rész. Csecsemőkortól 2 éves korig 90.—

II. rész. Óvodáskor és első iskolaévek 120.—

III. rész. Serdülőkor és az érettség kora 130.—

A három kötet egyszerre 300.— lej.

W. STEKEL: A modern házasság 102.—

DR. FELDMANN SANDOR: Idegesség és ösztönélet 102.—

DR. DÉCSI IMRE: Az impotenciáról 54.—

DR. FÖLDES LAJOS: Orvosi tanácsok fiatal asszonyoknak 102.—

DR. MÜLLER VILMOS: A tuberkulózis megelőzése és gyógyítása, diétás kezeléssel 102.—

DR. ENGLANDER ÁRPAD: A rheumás bajok házi kezelése. 81.—

Pósta-portó 10.— lej, 100.— lejen felüli megrendeléseknél, az összeg előzetes beküldése esetén, a szállítás portómentes. — Utánvétellel csak 100.— lejen felüli megrendeléseket szállítunk.

Brassói Lapok
Könyvosztálya
(Brassó, Kapu-utca 56-58., az udvarban.)

MED. UNIV.
Dr. WEISS OTTÓ RICHARD
FOGORVOS

fogorvosi rendelőjét
Brassó, Kapu-u. 25 (31) sz. alatt megnyitotta.
Rendel: 9—12 és 3—5-ig.